

ENERGY

**HERONJTË E BJESHKËVE
TË KOSOVËS**

**KUR
NDRIÇOHESHIN
SHTËPITË E PARA
NË KOSOVË!?**

**eKesco
ME KATËR SHËRBIME
TË REJA**

**EFEKTET E
AKTIVITETEVE TË
PËRGJEGJËSISË
SHOQËRORE**

Përmbajtja / Contents

ENERGY

4-7 Ngjarjet që karakterizuan KEDS/KESCO / *The events that characterized KEDS / KESCO*

Op-Ed

8-9 Sistemi Elektroenergjetik i Kosovës / *Kosovo Power System*

ENERGY

10-13 Heronjtë e bjeshkëve të Kosovës / *Heroes of the mountains of Kosovo*

ENERGY

14-15 Roli i KEDS dhe KESCO në pavarësimin elektroenergjetik të Kosovës / *The role of KEDS and KESCO in Kosovo's electricity independence*

KEDS ACADEMY

16-21 KEDS Academy vazhdon rrugëtimin / *KEDS Academy continues its journey*

INVESTIME

22-24 Digjitalizohet komplet rrjeti elektrik i tensionit të mesëm / *The medium voltage electrical network gets digitalized completely*

KOMUNITETI

26-29 Efektet e aktiviteteve të përgjegjësisë shoqërore / *Effects of social responsibility activities*

ENERGY

30-31 eKesco me katër shërbime të reja / *eKesco with four new services*

KOMUNITETI

32-35 Përgjegjësia Shoqërore e Korporatës / *Corporate Social Responsibility*

HISTORI

36-40 Kur ndriqoheshin shtëpitë e para në Kosovë!? / *When the first houses in Kosovo were lit!?*

KULTURA

42-45 Libri, efekti pozitiv i pandemisë në Kosovë / *The book, the positive effect of the pandemic in Kosovo*

SPORT REKREATIV

46-49 Alpinistët kosovarë që po sfidojnë pandeminë / *Kosovar alpinists challenging the pandemic*

ARGËTIM

50-53 Fakte energjetike për fëmijë / *Energy facts for kids*

PËR FËMIJËT TANË

54 Gjeni 10 dallimet ndërmjet dy fotove / *Find 10 differences between two pictures*

NGJARJET QË KARAKTERIZUAN KEDS/KESCO

Punimet
NË RRJET
në kohë
REALE
përmes
eKesco

Qysh në ditët e para të këtij viti, KEDS mobilizoi qindra punëtorë terreni për të qenë në gjendje gatishmërie për të intervenuar në rast se paraqitet nevoja pas rënies drastike të temperaturave dhe përkeqësimit të motit që goditi vendin.

Derisa në njërin anë ekipet tona të terrenit po bënin punë të shkëlqyeshme në terren, në Prishtinë tashmë kishte filluar rrugëtimin e ri KEDS Academy, që do të mirëpriste mbi 60 nxënës/studentë të rinj. Njëkohësisht, përgjatë gjithë kësaj kohe, KEDS vazhonte investimet në mirëmbajtje dhe përforsim të rrjetit, për të mundur furnizim stabil dhe kualitativ për konsumatorët tanë. Të njëjtën kohë, për konsumatorët po përgatitej një platformë e re informimi, ueb-faqet e KEDS/KESCO po bëheshin gati për lansimin final me një dizajn komplet të ri, në të cilin do të shpaloseshin shumë risi.

Në vijim, kemi renditur disa nga ngjarjet kryesore që karakterizuan kuadrantin e parë të vitit 2021:

In the first days of this year, KEDS mobilized hundreds of field workers to be ready to intervene in case the need arises after the drastic drop in temperatures and wors weather that hit the country.

While on the one hand our field teams were doing excellent field work, in Prishtina the new KEDS Academy journey had already begun, which would welcome over 60 new pupils/ students. Throughout this time, KEDS continued to invest in network maintenance and reinforcement, to enable a stable and quality supply for our customers. At the same time, a new information platform was being prepared for consumers, KEDS/KESCO websites were getting ready for the final launch with a completely new design, in which many innovations would be unveiled.

The following are some of the key events that characterized the first quarter of 2021:

THE EVENTS THAT CHARACTERIZED KEDS / KESCO

KEDS mobilizon qindra ekipe terreni pas përkeqësimit të motit

Fillimi i vitit 2021 ishte mjaft sfidues për ekipet e terrenit. Ata u ballafaquan me kushte jashtëzakonisht të rënduara, ku temperaturat e ulëta dhe acari i janarit vështirësuan intervenimet në rrjet. Përkundër kësaj, ekipet e KEDS nuk u ndalën asnjëherë deri në sanimin e plotë të dëmeve të shkaktuara nga kushtet atmosferike, duke rikthyer kështu furnizimin për të gjithë konsumatorët e afektuar.

KESCO lansoi katër shërbime të reja

KESCO përmes aplikacionit të saj e-Kesco ka lansuar edhe katër shërbime të reja, që tashmë janë në dispozicion falas për konsumatorët kudo që gjenden. Duke shërbyer si platformë me qasje të lehtë dhe të shpejtë në shërbimet e kompanisë, ky aplikacion mundëson përdoruesit nga e gjithë bota të dërgojnë kërkesa dhe ankesa online, të bëjnë llogaritjen e përafërt të pajisjeve shtëpiake, të shohin në hartë të gjitha punimet e planifikuara dhe të raportojnë ndërprerjet e energjisë elektrike.

KEDS mobilizes hundreds of field teams following worsening weather

The start of 2021 was quite challenging for the field teams. They faced extremely severe conditions, with low temperatures and January frost making network interventions difficult. Despite this, KEDS teams never stopped until the complete repair of the damages caused by the atmospheric conditions, thus restoring the supply to all the affected customers.

KESCO launched four new services

KESCO, through its e-Kesco application has launched four new services, which are now available for free to customers everywhere. Serving as a platform with easy and fast access to the company's services, this application enables users from all over the world to send requests and complaints online, do rough calculations of home appliances, see on the map all the planned works and report power outages.

Nisën ligjëratat e KEDS Academy VIII

Sivjet, programin profesional dhe akademik 1 -vjeçar po e ndjekin 61 kandidatë, të cilët vijnë me profile të ndryshme anekënd Kosovës. Kandidatët e përzgjedhur i përgëzoi edhe Kryeshefi Ekzekutiv i KEDS, Alper Erbas, i cili iu uroi mirëseardhje. Për dallim nga vitet e kaluara, këtë vit për shkak të situatës pandemike, kandidatët programin po e ndjekin virtualisht, nga distanca duke respektuar udhëzimet e institucioneve shëndetësore për parandalimin e përhapjes së Covid-19.

The lectures of KEDS Academy VIII started

This year, the 1-year professional and academic program is being attended by 61 candidates, who come with different profiles throughout Kosovo. The selected candidates were also congratulated by the Chief Executive Officer of KEDS, Alper Erbas, who welcomed them. Unlike previous years, this year due to the pandemic situation, candidates are following the program virtually, remotely following the instructions of health institutions to prevent the spread of Covid-19.

Ambasadori Minxhozi priti në takim Kryeshefin Ekzekutiv, z. Erbaş

Ambasadori i Shqipërisë në Kosovë, z. Minxhozi priti në takim mikpritës kryeshefin ekzekutiv të KEDS, z. Alper Erbaş. Bashkëbiseduesit vlerësuan bashkëpunimin aktual shumë të mirë në fushën energjetike, si dhe diskutuan për projekte konkrete të përbashkëta në funksion të thellimit dhe zgjerimit të tij.

KEDS vazhdon investimet në rrjet

Përkundër pandemisë KEDS nuk u ndal me investimet në rrjet. Kyçja e konsumatorëve në rrjet të ri dhe energjizimi i rrjetit të ri po mundëson që konsumatorët tanë të përfitojnë shërbime dukshëm më kualitative dhe furnizim më stabil me energji elektrike. Punën nuk po e ndalin as kontraktorët e KEDS, të cilët po vazhdojnë të krijojnë infrastrukturën e nevojshme në terren për shtrirjen e kabllove të reja nëntokësore. Investimet po vazhdojnë sipas planifikimeve derisa pas përfundimit të tyre, konsumatorët tanë do të përfitojnë shërbime moderne dhe kualitative. KEDS prezanton ueb-faqen me dizajn tërësisht të ri. Me qëllim që të jemi sa më afër konsumatorit, uebfaqja e

Ambassador Minxhozi hosted the meeting with the Chief Executive Officer, Mr. Erbaş

The Ambassador of Albania in Kosovo, Mr. Minxhozi received in a meeting the Chief Executive Officer of KEDS, Mr. Alper Erbaş. The interlocutors praised the current very good cooperation in the field of energy, as well as discussed concrete joint projects in order to deepen and expand the cooperation.

KEDS continues to invest in the network

Despite the pandemic, KEDS did not stop investing in the network. Connecting customers to the new network and energizing the new network is enabling our customers to benefit from significantly better services and more stable electricity supply. KEDS contractors are not stopping the work either, as they are continuing to create the necessary infrastructure on the ground for the laying of new underground cables. Investments are continuing as planned until after their completion, our customers will benefit from modern and quality services. KEDS presents the website with a completely new design. In order to be as close as possible to the customer, the new

re do të ofrojë shumë risi. Duke iu ofruar një paraqitje grafike ndryshe, që fuqishëm mbështetë identitetin e kompanisë, konsumatorët do të marrin informatat e fundit, të sakta përmes ueb-faqes së re.

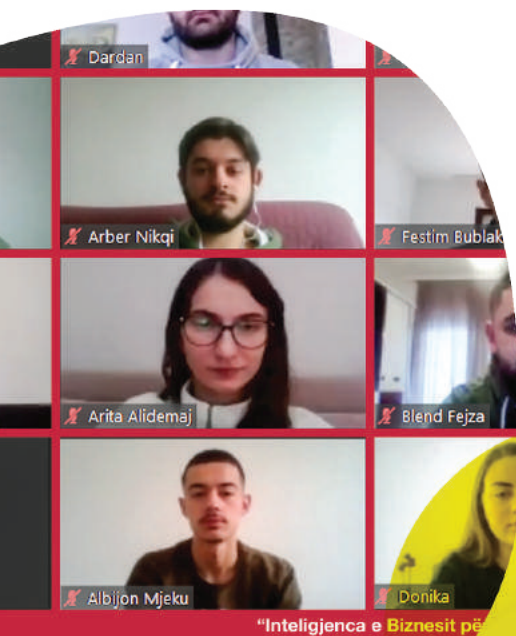
KESCO ofroi furnizim stabil për ditën e zgjedhjeve

Furnizimi me energji elektrike gjatë ditës së zgjedhjeve ishte stabil dhe pa ndërprerje. Kjo, pasi që KESCO kishte siguruar importin shtesë për ta mbuluar GEP-in ndërmjet kërkesës dhe prodhimit. E kërkesa, për shkak të acarit të madh, ishte ndër më të mëdhatë në histori të energjetikës kosovare.

website will offer many innovations. By offering a different graphic representation that strongly supports the company identity, customers will receive the latest, accurate information through the new website.

KESCO provided stable supply for Election Day

Electricity supply on Election Day was stable and uninterrupted. This, as KESCO had provided additional imports to cover the gap between demand and production. And the demand, due to the great frost, was among the largest in the history of Kosovo energy field.

**KEDS
ACADEMY**

KEDS mobilizoi mbi 1300 punëtorë për zgjedhje

KEDS gjatë asaj dite kishte mbi 1300 punëtorë të angazhuar në terren të cilët u siguruan që shpërndarja e energjisë elektrike të jetë stabile në qendrat e votimit anekënd vendit. Krahas kësaj, KEDS kishte vënë në dispozicion në qendrat e votimit rreth 1000 bateri emergjente, që ishin të gatshme të përdoshin në rast nevojë. Në dispozicion për qendrat e votimit ishin edhe 70 gjeneratorë mobil për t'u shfrytëzuar në rast të ndonjë të papriturë në rrjet, në mënyrë që mbarëvajtja e procesit të votimit të vijojë sipas planifikimeve. Furnizimi me energji elektrike gjatë ditës së zgjedhjeve u monitorua në kohë reale përmes programit më të avancuar Kosovanet dhe sistemit për kontrollimin e nënstacioneve SCADA, që ofroi të dhëna të detajuara për secilën situatë të krijuar në terren.

KEDS mobilized over 1300 workers for elections

KEDS during that day had over 1300 field workers who ensured that the distribution of electricity was stable in the polling stations across the country. In addition, KEDS had made available at the polling stations about 1000 emergency batteries, which were ready to be used in case of need. There were also 70 mobile generators available for the polling stations to be used in case of any network problems, so that the voting process could proceed as planned. Electricity supply during Election Day was monitored in real time through the state-of-the-art Kosovanet program and the SCADA substation control system, which provided detailed data on each situation created on the ground.

SISTEMI ELEKTROENERGJETIK I KOSOVËS

KOSOVO POWER SYSTEM

Shkruan Mr.Sc.E.Eng Avni Alidemaj,
Zyrtarë i Pajtueshmërisë / Compliance Officer

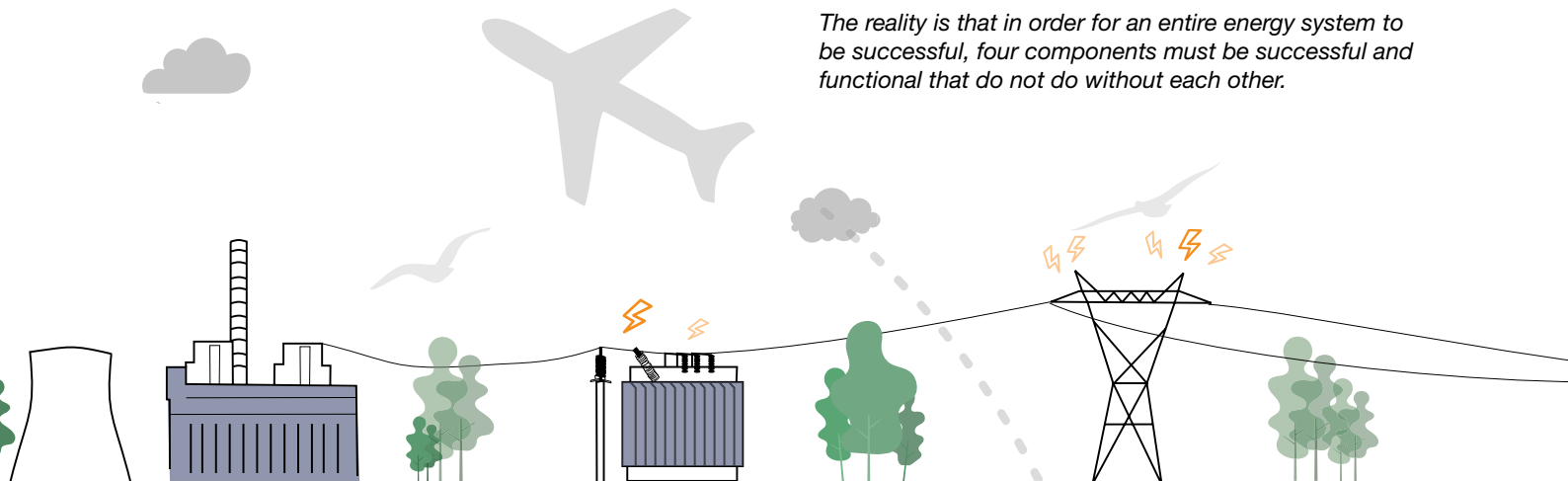
Sistemi energjetik i një vendi nuk është i lehtë për t'u kuptuar dhe menaxhuar. Natyra e ndërlikuar e teknikës së përdorur sot paraqet sfidë të vërtetë për realizimin e duhur të punëve në këtë sistem. Sistemi energjetik i Kosovës përveç natyrës teknike të rëndomtë, ka qenë prej kohësh dhe mbetet edhe më tej specifik, kjo duke pasur parasysh historinë e punës së këtij sistemi.

Realiteti është i tillë, që për të pasur sukses një sistem i tërë energjetik duhet të jenë të suksesshme dhe funksionale katër komponentë që nuk bëjnë pa njëra-tjetrën.

A country's energy system is not an easy system to understand and manage. The complex nature of the technique used today poses a real challenge to the proper performance of work in this system. Kosovo energy system, in addition to the ordinary technical nature, has long been and remains specific, given the working history of this system.

The reality is that in order for an entire energy system to be successful, four components must be successful and functional that do not do without each other.

Këto komponente janë:

- ⚡ Prodhim i mjaftueshëm dhe permanent i energjisë elektrike,
- ⚡ Objekte të mjaftueshme dhe plotësisht funksionale energjetike për transmision dhe shpërndarjen e energjisë elektrike nga pika e prodhimit deri te konsumatori i fundit,
- ⚡ Plasim i sigurt i tërë energjisë së prodhuar në vend me çmime që reflektojnë koston dhe tregun vendor e rajonal,
- ⚡ Infrastruktura e fortë dhe funksionale ligjore që mbron çdo kilovat/h të shpërndarë deri te konsumatori i fundit dhe anasjelltas.

Aktualisht, energjia elektrike e prodhuar në vendin tonë nga termocentralet "Kosova A" dhe "Kosova B" nuk është e mjaftueshme për të ngopur konsumin vendor me energji elektrike, çka do të thotë se duhen burime të reja për prodhimin e energjisë elektrike (duke pasur parasysh lëndën e parë që ka vendi ynë). Në një situatë të tillë do të duhet një vetëdije më e ngritur e konsumatorit dhe asaj institucionale për rëndësinë e megavatëve prodhuar dhe të shpërndarë te konsumatori dhe respektimin e obligimeve që ka konsumatori për produktin që i servohet në shtëpi, zyrë apo çfarëdo objekti tjetër nga KEDS.

Në KEDS janë shënuar zhvillime tejet pozitive dhe inkurajuese si në fushën e operimit, mirëmbajtjes, po ashtu edhe në atë të investimeve në rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike.

Janë ndërtuar objekte të reja energjetike të të gjitha niveleve (pjesa që i takon KEDS-it) në shpërndarje të energjisë elektrike si dhe janë ngritur rrjete të reja. Këto investime kanë bërë që konsumatorët të kenë furnizim me të besueshëm dhe më kualitativ me energji elektrike. KEDS është duke vazhduar me investime, që si rezultat final kanë furnizimin permanent dhe cilësor të konsumatorëve me energji elektrike.

Suksesi në një kompanie nënkupton shumëçka dhe e tërë ajo që përfshihet në këtë fjalë të vetme nënkupton planifikim dhe angazhim profesional të orientuar drejt realizimit të objektivave, dhe nëse më pyesni, nëse jemi të aftë dhe mund të arrijmë sukses në kohët që po na presin para, përgjigjja ime e menjëhershme dhe e pa-reservë do të ishte se po, jemi të aftë dhe mundemi dhe suksese të reja do të arrihen.

Suksese!

These components are:

- ⚡ Sufficient and permanent generation of electricity,
- ⚡ Sufficient and fully functional energy facilities for transmission and distribution of electricity from the point of generation to the final consumer,
- ⚡ Safe placement of all locally produced energy at prices that reflect the cost and the local and regional market,
- ⚡ Strong and functional legal infrastructure that protects every kilowatt/h distributed to the final consumer and vice versa.

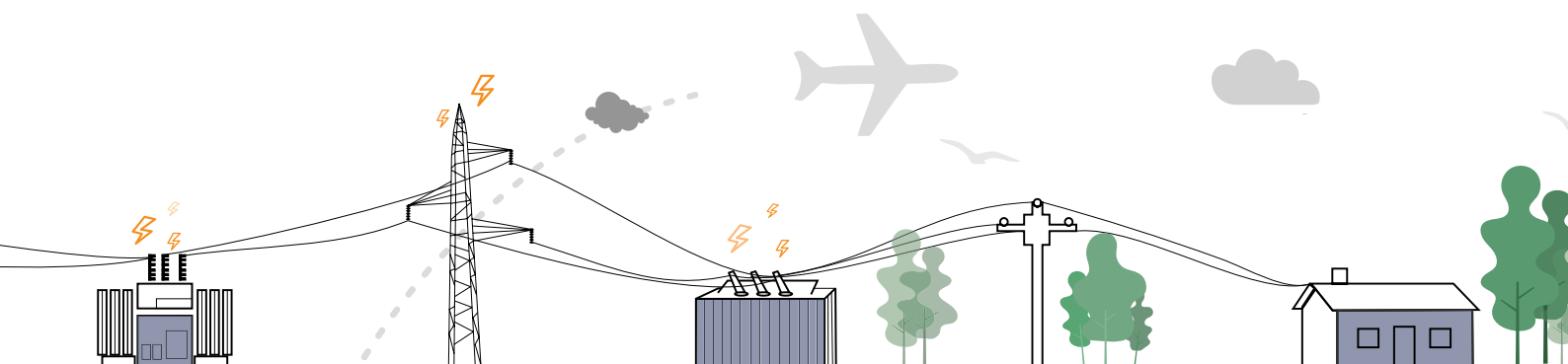
Currently, the electricity produced in our country by the power plants "Kosova A" and "Kosova B" is not sufficient to saturate local consumption with electricity, which means that new sources are needed for electricity production (given the raw material that our country has). In such a situation, a higher consumer and institutional awareness will be needed about the importance of megawatts produced and distributed to the consumer and the observance of the obligations that the consumer has for the product served at home, office or any other facility by KEDS.

Extremely positive and encouraging developments have been recorded in KEDS, both in the field of operation, maintenance, as well as in the investments in the electricity distribution network.

New energy facilities of all levels (part belonging to KEDS) have been built in the distribution of electricity and new networks have been set up. These investments have enabled consumers to have a more reliable and quality supply of electricity. KEDS is continuing with investments, which as a final result have a permanent and quality supply of electricity to consumers.

Success in a company means a lot and all that is included in this single word means planning and professional commitment oriented towards achieving the objectives, and if you ask me, if we are capable and can achieve success in the times ahead of us, my immediate and unreserved response would be that yes, we are capable and we can, and new successes will be achieved.

Success!

HERONJTË E BJESHKËVE TË KOSOVËS

HEROES OF THE MOUNTAINS OF KOSOVO

Punëtorët e KEDS të terreneve sfiduese i gjen në Shalë të Bajgorës, Bjeshkët e Sharrit apo malet e Gollakut. Vazhdimisht në aksion, për t'ua rikthyer energjinë elektrike konsumatorëve aty ku është e nevojshme. Heronjtë e bjeshkëve rrëfejnë si arrijnë ta mposhtin acarin, erërat e fuqishme dhe borën e madhe.

Petrit Nikçi e arsyeton emrin e tij edhe në praktikë. Sa herë që ndodhë ndonjë prishje në rrjetin elektrik që shtrihet përgjatë Bjeshkëve të Nemuna, ai është aty, duke i pushtuar lartësitë. "Nuk i mendoj vështirësitë asnjëherë. Ku ka më mirë se më ua lëshu rrymën njerëzve, sidomos në kohë të keqe", thotë Petriti, teksa udhëheqë ekipin e tij në tatëpjetat e Rugovës. E dinë që është një rrugë e largët, ku të vetmet gjurmë që shiheshin ishin ato të ndonjë kafshe të egër, që kishte përshkuar terrenin më herët andejpari. Bora kishte arritur në 1 metër lartësi. Ekipi i KEDS çan shtegun përpara, secili me disa kilogramë pajisje në shpinë. Pas tri orë ecje të vështirë, arrijnë në vendin e defektit. Nga erërat e fuqishme të shoqëruara me reshje të mëdha janë rrëzuar tri shtylla elektrike. "Kjo trase duhet të pastrohet! Degët kanë prekur largpërçuesin dhe kjo ka lënë njerëzit pa energji elektrike.

KEDS workers find challenging terrains in Shala of Bajgora, Sharr Mountains or Gollak mountains. Constantly in action, to reinstate electricity supply to customers where needed. The heroes of the mountains tell how they manage to defeat the frost, the strong winds and the big snow.

Petrit Nikci justifies his name in practice. Whenever there is a breakdown in the power grid that stretches along the Cursed Mountains, he is there, conquering the peaks. "I never think about difficulties," he said. "There is no better way than the way to reinstate the electricity power to the people, especially in bad times", says Petriti, while leading his team on the slopes of Rugova.

**Nuk i mendoj vështirësitë asnjëherë. Ku ka më mirë se më ua lëshu rrymën
njëzëve, sidomos në kohë të keqe**

***I never think about difficulties. There is no better way other than to reinstate the
electricity power to the people, especially in bad times***

Petrit Nikçi, udhëheqës i ekipit në Operime

They know that it is a distant road, where the only traces that were seen were those of some wild animal, which had crossed the terrain earlier there.

The snow had reached a height of 1 meter. The KEDS team plows the path forward, each with a few pounds of equipment on its back. After three hours of hard walking, they reach the site where the failure occurred. Three electric poles were knocked down by strong winds accompanied by heavy rainfall.

"This route must be cleaned! The branches have touched the transmission line and this has left people without electricity. Let's get to work", the team leader is heard to say. They first secure the perimeter to make sure everything is secure, then get to work.

It is Petrit who shows leadership in practice. He climbs first on the pole located on a steep bank to fix the problem. Assisted by his KEDS colleagues. Solidarity is at a maximum. This is also necessary, as the challenging terrain was helped by strong winds, accompanied by snow and harsh weather, which made it difficult to work to the maximum. But, they do not stop. Not until they fix the defect and return the electricity to the customers.

"You see, it is difficult, but we have never given up. It happens sometimes we do not manage to fix the problem immediately due to extreme weather conditions. We feel bad in those cases. Then we mobilize, we can hardly wait to go there again and fix the problem. We always have our minds and hearts there", says Petriti.

Others unanimously approve of his words: "Yes, that's right." There are four mountains of Kosovo, all electrified, with the network that is distributed hundreds of kilometres within them.

T'i përvishemi punës", dëgjohet tek thotë udhëheqësi i ekipit. Ata fillimisht sigurojnë perimetrimin që të jetë gjithçka e sigurt, pastaj i përvishen punës.

Është Petriti i cili tregon udhëheqjen edhe në praktikë. Ai hip i pari mbi shtyllë që gjendet në një breg të thepisur që të sanojë problemin. Ndihmohet nga kolegët e tij të KEDS. Solidarizimi është në maksimum. Kjo është edhe e domosdoshme, pasi terrenit sfidues i ndihmonin edhe erërat e fuqishme, të shoqëruara me borë dhe mot të acartë, që e vështirësuan punën në maksimum. Por, ata nuk ndalen. Jo derisa ta rregullojnë defektin dhe t'ua kthejnë energjinë elektrike konsumatorëve.

"E shihni, është vështirë, por nuk jemi dorëzuar asnjëherë. Ndodhë ndonjëherë nuk ia arrijmë ta rregullojmë problemin menjëherë për shkak të kushteve ekstreme atmosferike. Ndihej keq në ato raste. Pastaj mobilizohemi, mezi s'presim që të shkojmë sërish atje dhe ta rregullojmë problemin. Mendjen e zemrën e kemi gjithmonë aty", thotë Petriti. Të tjerët njëzëri ia miratojnë fjalët: "Po, qashtu është". Janë katër bjeshkë të Kosovës, të gjitha të elektrifikuara, me rrjetin që shpërndahet qindra kilometra brenda tyre. Mirëmbajtja e tyre bëhet në mënyrë të vazhdueshme. Por, faktorët atmosferik në kombinim me konfiguracionin e terrenit e bëjnë të veten.

Their maintenance is done continuously. But, atmospheric factors in combination with the terrain configuration make it hard.

You can find KEDS workers in challenging terrains in Shala of Bajgora, Sharr Mountains or Gollak mountains. Constantly in action, to return electricity to customers where needed.

The location that includes the largest number of customers in areas with high altitude is that of Dragash. There, Vetim Shabani is always ready together with his colleagues.

"It is difficult terrain, but we are used to it. Willpower is added to us when we know our mission. It is an extraordinary feeling in those conditions to reinstate electricity supply to consumers", says Vetim.

Është terren i vështirë, por jemi mësuar. Vullneti na shtohet kur e dimë misionin tonë. Ndjenjë e jashtëzakonshme është kur në ato kushte ua kthen energjinë elektrike konsumatorëve.

It is difficult terrain, but we are used to it. Willpower is added to us when we know our mission. It is an extraordinary feeling in those conditions to reinstate electricity supply to consumers

Vetim Shabani, udhëheqës i ekipit në Operime

Punëtorët e KEDS të terreneve sfiduese i gjen në Shalë të Bajgorës, Bjeshkët e Sharrit apo malet e Gollakut. Vazhdimisht në aksion, për t'ua rikthyer energjinë elektrike konsumatorëve aty ku është e nevojshme. Lokaliteti që përfshinë numrin më të madh të konsumatorëve në zonat me lartësi të madhe mbidetare është ajo e Dragashit. Aty, gjithmonë i gatshëm së bashku me kolegët e tij është Vetim Shabani.

"Është terren i vështirë, por jemi mësuar. Vullneti na shtohet kur e dimë misionin tonë. Është ndjenjë e jashtëzakonshme në ato kushte me ua kthyer energjinë elektrike konsumatorëve", thotë Vetimi.

Sa herë ndodhë ndonjë e papritur, ai mobilizohet së bashku me kolegët e tij që të tejkalojnë çdo sfidë. Dëshira për të qenë afër qytetarëve në secilën situatë është e palëkundur. Entuziazmi dhe përgatitja maksimale e tyre sfidon në vazhdimësi si tatëpjetat e rrezikshme, ashtu edhe erërat e fuqishme, borën, shiun apo acarin.

Jo rrallëherë, kur bora kalon mbi 1 metër dhe ndodhë prishja në zonë pa shteg për automjete, me qindra metra t'i bartin shtyllat vet, pasi nuk ka asnjë alternativë që makineria të arrijë aty. E bëjnë këtë me vullnetin më të madh.

"Momenti i triumfit, kur ne arrijmë ta energjizojmë daljen është i papërshkrueshëm. Atëherë harrojmë secilin mundim, secilën sfidë apo vështirësi. Është moment çlirimi", thekson Vetimi. Ndjenjë e njëjtë është edhe për punëtorët të cilët operojnë në Shalë të Bajgorës apo Gollak. Triumfi ndaj acarit është gjithmonë i ngrohtë.

Whenever something unexpected happens, he mobilizes together with his colleagues to overcome any challenge.

The desire to be close to the citizens in every situation is unwavering.

The dangerous slopes as well as strong winds, snow, rain or frost are constantly challenged by their enthusiasm and maximum preparation.

Not infrequently, when the snow passes over 1 meter and the breakdown occurs in the area without a path for vehicles, hundreds of meters to carry the poles themselves, as there is no alternative for the machinery to get there. They do this with the greatest will.

"The moment of triumph, when we manage to energize the feeder, is indescribable. Then we forget every hardship, every challenge or difficulty. It is a moment of relief", emphasizes Vetim.

The same feeling is for the workers who operate in Shala of Bajgora or Gollak. Triumph over frost is always warm.

ROLI I KEDS DHE KESCO NË PAVARËSIMIN ELEKTROENERGJETIK TË KOSOVËS

THE ROLE OF KEDS AND KESCO IN KOSOVO'S ELECTRICITY INDEPENDENCE

Sasinë e plotë të importit kishte arritur ta siguronte KESCO. Kjo ishte bërë pas gjetjes së rrugëve komerciale me kompanitë partnere të importit. Ndërsa, KEDS kishte arritur ta bënte shpërndarjen e komplet kësaj energjie te konsumatorët përmes rrjetit distributiv.

Pikërisht 14 dhjetori ishte pika e kthesës në energjetikën kosovare. Atë ditë, ndodhi pavarësimi i saj dhe krijimi i bllokut elektroenergjetik me Shqipërinë.

Por, kjo rrugë nuk ishte aspak e lehtë. Në angazhimin e të gjitha palëve, u desh të bëhen përgatitje maksimale edhe nga ana e KEDS dhe KESCO. "Krijimi i rrugëve alternative komerciale ishte sfidë në vete. Nevojitet mbulimi i GEP-it ndërmjet konsumit dhe prodhimit, për çka ia arritëm ta bënim me sukses të plotë.", thotë Behije Ahmeti, Drejtoreshë për Tregtim të Energjisë në KESCO.

Sasinë e plotë të importit kishte arritur ta siguronte KESCO. Kjo ishte bërë pas gjetjes së rrugëve komerciale dhe negociatave të vazhdueshme, marrëveshjeve të Qeverisë së Kosovës me qeveritë e Shqipërisë dhe Maqedonisë

KESCO managed to provide the full amount of imports. This was done after finding commercial routes with partner import companies. Whereas, KEDS had managed to make the complete distribution of this energy to consumers through the distribution network.

Exactly December 14 was the turning point in Kosovar energetics. That day, its independence took place and the creation of the power block with Albania took place. But, this road was not easy at all. In the commitment of all parties, maximum preparations had to be made by KEDS and KESCO. "Creating alternative commercial routes was a challenge in itself. Gap coverage between consumption and production is needed, for which we managed to do it with complete success", says Behije Ahmeti, Director of Trade at KESCO.

The full amount of imports had been provided by KESCO. This was done after finding commercial routes and ongoing negotiations, agreements of the Government of Kosovo with the governments of Albania and Macedonia and the direct

"Së bashku ia dolëm t'i tejkalojmë të gjitha sfidat. Nuk ishte e lehtë, por kur sinkronizohen përpjekjet maksimale të të gjithëve, suktesi nuk ka si të mungojë"

Behije Ahmeti, Drejtoreshë për Tregtim të Energjisë në KESCO

dhe angazhimit direkt të KESCO-s me kompanitë partnere të importit. Të njëjtën kohë KEDS kishte arritur ta bënte shpërndarjen e komplet kësaj energjie te konsumatorët përmes rrjetit distributiv. Kjo përgatitje maksimale dhe angazhimi i madh i dy kompanive kishte bërë që energjetika kosovare të paraqitej si serioze para komunitetit ndërkombëtar që përfaqësohet në ENTSO.

“Çdo gjë që ka kërkuar KOSTT-i nga ne, e kemi realizuar komplet”, thotë Ahmeti.

Si shenjë falënderimi dhe bashkëpunimi të shkëlqyeshëm, KOSTT ka shpërblyer me mirënjohje të dy kompanitë, si KEDS-in, ashtu edhe KESCO-n.

“Së bashku ia dolëm t’i tejkalojmë të gjitha sfidat. Nuk ishte e lehtë, por kur sinkronizohen përpjekjet maksimale të të gjithëve, suksesi nuk ka si të mungojë”, shton Ahmeti. Për një kohë të gjatë, që nga paslufta Serbia shiste kapacitetet e KOSTT-it si të sajat. Por, kjo ndryshoi përfundimisht dhe tashmë kapacitetet transmetuese të kësaj kompanie menaxhohen nga Kosova dhe në tregun ndërkombëtar elektroenergetik njihen si të Kosovës. Rëndësia e pavarësisht elektroenergetik rritet për faktin se tashmë linja 400 kV Kosovë- Shqipëri është komplet funksionale. Të njëjtën kohë, krijimi i bllokut të përbashkët forcon pozicionimin energjetik të dy vendeve. Ndërkohë, Serbia pritët t’i përmbushë obligimet e saj ndërkombëtare karshi ENTSO-s.

Transmisioni është pjesë e sistemit elektroenergetik të Kosovës që përbëhet nga katër akterë kryesor. Ai menaxhohet nga KOSTT. Ndërlidhja bëhet me rrjetin distributiv në anën tjetër që menaxhohet nga KEDS-i, prej nga furnizohen me energji elektrike konsumatorët nga KESCO, si furnizues publik.

Në anën tjetër, ai ndërlidhet me KEK-un si prodhuesi kryesor i energjisë elektrike në vend, duke kompletuar katërshen kryesore të zinxhirit elektroenergetik.

engagement of KESCO with partner import companies. At the same time KEDS had managed to make the complete distribution of this energy to consumers through the distribution network. This maximum preparation and the great commitment of the two companies had made Kosovar energy appear serious before the international community represented in ENTSOE.

"Everything that KOSTT has asked of us, we have completely realized", says Ahmeti.

As a sign of gratitude and excellent cooperation, KOSTT has gratefully awarded both companies, KEDS and KESCO.

"Together we managed to overcome all the challenges. It was not easy, but when the maximum efforts of everyone are synchronized, success cannot be lacking", adds Ahmeti. For a long time, since the post-war period, Serbia has been selling KOSTT's capabilities as its own. But, this finally changed and now the transmission capacities of this company are managed by Kosovo and in the international electricity market are known as Kosovo capacities.

The importance of electricity independence increases due to the fact that the 400 kV line Kosovo-Albania is now fully functional. At the same time, the creation of the joint bloc strengthens the energy positioning of the two countries. Meanwhile, Serbia is expected to meet its international obligations to ENTSOE.

Transmission is part of Kosovo's power system consisting of four main actors. It is managed by KOSTT. The connection is made with the distribution network on the other hand managed by KEDS, from where the customers are supplied with electricity by KESCO, as a public supplier.

On the other hand, it connects with KEK as the main producer of electricity in the country, completing the top four of the electricity chain.

KEDS ACADEMY

VAZHDON RRUGËTIMIN

KEDS ACADEMY CONTINUES
ITS JOURNEY

Është viti i dytë që kur programi i KEDS Academy po zhvillohet në platformën online, duke i respektuar dhe përmbajtur të gjitha rregullave anti Covid.

Këtë vit KEDS ka startuar me gjeneratën e VIII dhe janë 20 studentë dhe 40 nxënës që aktualisht po ndjekin programin akademik e profesional të këtij projekti. KEDS ka siguruar të gjitha pajisjet teknike dhe platformat e nevojshme që këto ligjërata të zhvillohen në instanca normale.

Temat e para që u zhvilluan për grupet e pjesëmarrësve u mbajtën nga stafi i KEDS-it dhe kishin të bëjnë me menaxhimin e Burimeve Njerëzore dhe për ligjet e detyrat e kompanisë, duke vazhduar pastaj me Siguria dhe Shëndeti në Punë e tema tjera sipas planprogramit.

Demonstrimin praktik për pajisjet energjetike studentët e kanë bërë në Qendrën e Trajnimit të KEDS, ku janë të improvizuara stabilimentet dhe shumë lloje të shtyllave dhe trafove.

Ata kanë parë nga afër pajisjet elektrike dhe funksionin e tyre duke i praktikuar edhe vetë.

It's the second year since the KEDS Academy program is being held online by adhering and respecting all anti Covid-19 rules.

This year KEDS has started with the VIII generation and there are 20 students and 40 pupils who are currently participating the academic and professional program of this project.

KEDS has provided all the necessary technical equipment and platforms for these lectures to be held in normal instances. The first topics that were developed for the groups of participants were held by KEDS staff which were related to Human Resources management and company laws and duties, followed by Safety and Health at Work and other topics according to the curriculum.

The students demonstrated the practical demonstration of energy equipment at the KEDS Training Center, where the facilities and many types of poles and transformers are improvised.

Për Mustafën ishte hera e parë që shihte gjithë këto pajisje energjetike dhe është shprehur mjaft i impresionuar dhe falënderues për këtë mundësi. "Ishte shumë interesante për mua të shoh të gjitha pajisjet elektrike në një vend. Dhe jam shumë i kënaqur që në të ardhmen mësimet e marra këtu do të më ndihmojnë profesionalisht. Falënderoj shumë KEDS-in për këtë mundësi", ka thënë nxënësi, Mustafë Mirena.

Donikë Jupaj nuk e sheh prioritet punësimi në KEDS, ajo është e kënaqur për aftësimin dhe përvojën e sidomos për praktikën që do të zhvillojë gjatë këtij programi.

"Nga kjo Academy po mësoj për gjërat që nuk i kam mësuar në fakultet, pres të aftësohem për tregun e punës. Kurse nga pjesa praktike mendoj që do të marr një përvojë që do të më ndihmojë në të ardhmen profesionalisht. Edhe nëse në të ardhmen nuk do të jem pjesë e KEDS, kjo përvojë do të më ndihmojë për t'u punësuar diku tjetër", Donika Jupaj, studente e inxhinierisë elektrike.

They have seen closely the electrical equipment and their function by practicing them themselves. It was the first time for Mustafa to see all the electrical equipment and he was very impressed and grateful for this opportunity.

"It was very interesting for me to see all the electrical equipment in one place. And I am very pleased that in the future the lessons learned here will help me professionally. I thank KEDS for this opportunity", said Mustafë Mirena - pupil.

Although Donikë Jupaj does not see employment in KEDS as a priority, she is very satisfied with the training, experience and especially for the internship that she will develop during this program. "At KEDS Academy I am learning about things I did not learn in college and I look forward to being trained for the job market. From the practical part, I think I will get an experience that will help me professionally in the future. Even if in the future I will not be part of KEDS, this experience will help me to be employed elsewhere",

Burim Islami ka qenë edhe vetë pjesë e KEDS Academy, tani trajner në KEDS, ka këshilluar nxënësit që të kenë kujdes nga rreziqet e mundshme në vendin e punës dhe të ruajnë shëndetin. “Gjatë këtyre ligjëratave studentët u njohën me ligjet dhe rregulloret në fuqi përmes të cilave është e rregulluar fusha e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në Kosovë dhe në vetë kompaninë KEDS, si dhe mbi rreziqet e mundshme, me ç’rast ata u këshilluan se si të mbrohen në vendin e punës duke u informuar mbi mënyrat dhe metodat për mbrojtje nga energjia elektrike. Si gjithmonë duke i porositur ata: Shëndeti mbi të gjitha!”, ka thënë Burimi. Aktualisht grupi i studentëve po ndjekin ligjëratat online me stafin e Universitetit Boğaziçi.

Donika Jupaj, student of electrical engineering. Burim Islami, who was also part of the KEDS Academy, now a trainer at KEDS, advised students to beware of potential risks in the workplace and to maintain their health. “During these lectures, the students were taught with the laws and regulations in force through which the field of Occupational Safety and Health in Kosovo and in the company KEDS is regulated, as well as on the possible risks in which case they were advised how be protected in the workplace by being informed about the ways and methods for protection from electricity. As always by advising them: Health above all!”, Said Burim. Currently the group of students are attending online lectures with the staff of Boğaziçi University.

Shemsije Lahu

Udhëheqëse për Trajnim dhe Zhvillim në KEDS

Për mbarëvajtjen e projektit si dhe organizimin e moduleve të programit të lidershit dhe atë teknik, na ka treguar edhe Udhëheqësja për Trajnim dhe Zhvillim në KEDS, Shemsije Lahu.

“Për dallim nga gjeneratat tjera, dy gjeneratat e fundit, e VII dhe VIII për shkak të rrethanave të krijuara me pandeminë u organizuan ndryshe (sipas udhëzimeve të diktura nga Komisioni për Emergjencë) duke adaptuar mjete të ndryshme trajnimi dhe duke qëndruar kështu brenda planifikimit të programit si çdo vit. Kjo nuk e ndaloi aspak ecurinë dhe rezultoi po aq e suksesshme. Tanimë me gjeneratën e VIII nga përvoja e vitit të kaluar e kishim më të lehtë dhe po ashtu kishim mundësinë të eksperimentojmë edhe me modulet duke sjellë gjithmonë risi dhe rifreskim në programe. Organizimi ndryshe duke përfshirë edhe platformën online vetëm sa e ndihmuan edhe më shumë bashkëpunimin dhe interaktivitetin trajner-student.”, ka thënë Lahu.

Kujtojmë që KEDS Academy ndihmon në punësimin e të rinjve dhe është një shembull për kompanitë tjera. Kjo akademi, që i ka hapur dyert për studentët e parë në vitin 2014, ka ndihmuar të rinjtë që përmes përvojave të fituara të gjejnë punë edhe në kompani tjera në vend, me shumicën në KEDS.

The Head of Training and Development at KEDS, Shemsije Lahu, also spoke to us about the progress of the project and the organization of the leadership program modules, as well as the technical one.

“Unlike with other generations, the last two generations, VII and VIII due to the circumstances created by the pandemic were organized differently (according to the instructions dictated by the Emergency Commission) by adapting different training tools and thus staying within the program planning as every year. This did not stop the progress at all and turned out to be just as successful. Because of the last year experience, it was easier with the VIII generation and we also had the opportunity to experiment with modules, always updating and bringing innovation to the program, Organizing differently including the online platform only helped further the coach-student collaboration and interactivity.”, said Lahu.

Let us remember that KEDS Academy helps hire young students and is an example for other companies. The Academy opened its doors to the first students in 2014, and has helped young people through their experiences to find jobs in other companies in the country and mostly in KEDS.

Asst. Prof. Dr. Tamer Atabarut, njëherësh Drejtor i Qendrës për Mësim Gjatë Gjithë Jetës, në Universitetin Boğaziçi të Stambollit, është pjesë e stafit ligjërues që nga krijimi i programit KEDS Academy.

Z. Atabarut nga këndvështrimi i tij përshkruan rëndësinë e programit, evoluimin nëpër vite dhe përkushtimin e studentëve gjatë proceseve mësimore.

“Programi i Lidershit të KEDS Academy ka nisur në fund të vitit 2013. Që nga fillimi programi kishte një qasje tjetër në modelin e mësimdhënies dhe të të nxënit. Ligjëratat interaktive janë mbajtur nga profesorë të shquar nga Universiteti Boğaziçi dhe më pas temat janë përpunuar nga menaxherët / ekspertët e KEDS me një punë praktike. Prandaj, programi i Lidershit të KEDS Academy u jep një mundësi unike pjesëmarrësve për të kombinuar praktikën dhe teorinë. Për më tepër, kurrikulat e programit dhe përmbajtja e moduleve të tij janë azhurnuar çdo vit duke marrë parasysh trendet lokale dhe globale, si Biznesi 4.0, Digjitalizimi, Siguria Kibernetike, Kriza Klimatike, etj.

Doja të theksoja se ky bashkëpunim i frytshëm i KEDS Academy mes KEDS dhe Universitetit Boğaziçi është shumë i vlefshëm dhe një praktikë e mirë e bashkëpunimit mes industrisë dhe universitetit.

Asst. Prof. Dr. Tamer Atabarut, at the same time Director of the Center for Lifelong Learning in Boğaziçi University in Istanbul has been part of the teaching staff since the establishment of KEDS Academy.

He describes the importance of the program, the evolution over the years and the commitment of students during the learning process.

“The KEDS Academy Leadership Program started at the end of 2013. From the beginning the program had a different approach to the teaching and learning model. The interactive lectures were given by prominent professors from Boğaziçi University and then the topics were elaborated by KEDS experts and practical work was also integrated. Therefore, the KEDS Academy Leadership program gives participants a unique opportunity to combine practice and theory. Furthermore, the program curricula and the content of its modules are updated every year taking into account local and global trends, such as Business 4.0, Digitalization, Cyber Security, Climate Crisis, etc.

I wanted to emphasize that this fruitful cooperation of KEDS Academy between KEDS and Boğaziçi University is very valuable and a good practice of cooperation between industry and university.

KEDS ACADEMY

Pjesëmarrësit e KEDS Academy përzgjidhen pas kualifikimit nga një garë e fortë midis shumë aplikuesve.

Përveç ligjëratave interaktive, programi është i pasuruar me studime të rasti, diskutime në grupe dhe seanca praktike. Më duhet të pranoj se nuk është një detyrë e lehtë për studentët që të përqendrohen në program në mes të arsimit të tyre zyrtar dhe të plotësojnë kërkesat e programit, siç janë pjesëmarrja aktive, diskutimet në grupe, detyrat e

KEDS Academy participants are selected after qualifying from a strong competition among many applicants.

In addition to interactive lectures, the program is enriched with case studies, group discussions, and hands-on sessions.

I have to admit that it is not an easy task for students to focus on the program in the middle of their formal education and meet the requirements of the program, such as active

shtëpisë dhe detyrat për realizimin e projekteve. Sidoqoftë, ata janë gjithmonë të përkushtuar ndaj kurseve dhe detyrave që marrin gjatë gjithë periudhës së mësimi. Për shkak të pandemisë, të gjitha ligjëratat e kësaj gjenerate janë në internet. Sigurisht, ka kufizime për ndërveprimin e ndërsjellë midis profesorëve dhe studentëve, por nga ana tjetër, mësimi online gjithashtu jep shumë fleksibilitet për sa i përket efikasitetit të kohës dhe materialeve të kursit. Si fjalën e fundit, dëshiroj të përgëzoj të gjithë studentët e Akademisë dhe t'u uroj atyre një karrierë të suksesshme dhe një të ardhme të prosperuar.”

participation, group discussions, homework and project assignments. However, they are always committed to the courses and tasks they take throughout the learning period. Due to the pandemic, all lectures of this generation are online. Of course, there are limitations to the interaction between professors and students, but on the other hand, online learning also gives a lot of flexibility in terms of time efficiency and course materials. As a final word, I would like to congratulate all the students of the Academy and wish them a successful career and a prosperous future. ”

**Ass. Prof. Dr.
Tamer Atabarut**
Director of the Center for
Lifelong Learning in
Boğaziçi University

Dr. Aylin Lole është themeluese e projektit të KEDS Academy. Ajo vazhdon të përcjellë në çdo hap zhvillimin e programit nga gjenerata e parë e deri më sot. Si një avokuese e arsimimit dhe mbështetëse e rinisë kosovare, ajo flet për këtë projekt madhor.

“Në kuadër të Përgjegjësisë Shoqërore, KEDS ka investuar në rininë e Kosovës për tetë vjet me radhë me projektin e KEDS Academy. Kjo Academy është një shembull jo vetëm për Kosovën, por edhe për Ballkanin. Sa i përket qëndrueshmërisë, kontribuon në zhvillimin e potencialit të Burimeve Njerëzore të Kosovës, si dhe trajnimin e fuqisë punëtore të kualifikuar në tregun e energjisë.

Qëndrueshmëria e një projekti të Përgjegjësisë Shoqërore të Korporatave për tetë vjet është shumë e rëndësishme për sa i përket zonës së ndikimit të projektit dhe përfitimit shoqëror që ai krijon.

Nga ky këndvështrim, nuk është rastësi që studentët e pranuar në KEDS Academy sot promovohen në pozita menaxheriale në KEDS dhe KESCO. Në këtë proces, krijohet një grup konkurrues talentesh për sa i përket Burimeve Njerëzore, pasi që të gjithë punonjësit e KEDS po përqafojnë gjeneratën e re të KEDS Academy dhe po kontribuojnë në zhvillimin e tyre profesional.

Dr. Aylin Lole is the founder of the KEDS Academy project. She continues to follow every stage of the program from the first generation until today. As an education advocate and supporter of Kosovar youth, she talks about this major project.

“In the framework of Social Responsibility, KEDS has invested in the youth of Kosovo for eight years in a row with the KEDS Academy project. This Academy is an example not only for Kosovo, but also for the Balkans. In terms of sustainability, it contributes to the development of Kosovo's Human Resources potential, as well as the training of a skilled workforce in the energy market.

The sustainability of a Corporate Social Responsibility project for eight years is very important in terms of the impact of the project and the social benefit it creates. From this point of view, it is no coincidence that students enrolled to KEDS Academy, are today promoted to managerial positions at KEDS and KESCO. In this process, a competitive talent group is created in terms of Human Resources, as all KEDS employees are embracing the new generation of KEDS Academy and contributing to their professional development.

Fakti që të diplomuarit e KEDS Academy jo vetëm që rekrutohen në KEDS dhe KESCO, por gjithashtu pranohen në tregun e punës dhe avancohen si brenda dhe jashtë vendit, është një tregues i rëndësishëm për suksesin e programit. Besoj se të rinjtë energjik të Kosovës gjithashtu kontribuojnë në të ardhmen e vendit me këtë projekt. Që nga fillimi i projektit, të gjithë në KEDS, duke filluar nga Burimet Njerëzore, te Departamenti i Komunikimeve, nga menaxhmenti i lartë e deri te palët e interesuara të përfshira në projekt, kontribuan me gjithë zemër në KEDS Academy. Ne do të vazhdojmë të besojmë dhe të investojmë në rininë e Kosovës. Sepse ata nuk na kanë zhgënjyer për tetë vjet. Uroj që të gjithë të besoni dhe të investoni në rininë e Kosovës! Energjia e tyre është e mjaftueshme për të gjithë ne.”!

The fact that KEDS Academy graduates are not only recruited in KEDS and KESCO, but also elsewhere and they are promoted both at home and abroad, is an important indicator of the program's success. I believe that the energetic youth of Kosovo also contribute to the future of the country with this project.

From the beginning of the project, everyone at KEDS, from Human Resources, to the Communications Department, to senior management to the stakeholders involved in the project, contributed wholeheartedly to KEDS Academy. We will continue to believe and invest in the youth of Kosovo. Because they have not disappointed us for eight years. I wish you all believe and invest in the youth of Kosovo! Their energy is enough for all of us.”

Dr. Aylin Löle
CSR Adviser of LIMAK

DIGJITALIZOHET KOMPLET RRJETI ELEKTRIK I TENSIONIT TË MESËM

THE MEDIUM VOLTAGE ELECTRICAL NETWORK GETS DIGITALIZED COMPLETELY

Pas tri viteve punë intensive KEDS përfundoi digjitalizimin e të gjitha nënstacioneve në nivel Kosove, gjithsej 69 nënstacione, që do të ofrojnë informatë në kohë reale për secilën avari që mund të ndodhë në rrjet. Kështu, është përmirësuar automatizimi i nënstacionit duke përmirësuar efikasitetin e funksionimit të sistemit.

Këto dy vite ishin mjaft sfiduese për punëtorët e KEDS, pasi secili nënstacion është dashur të analizohet në detaje.

Monitorimi dhe kontrollimi i rrjetit realizohet përmes Qendrës së Kontrollit që gjendet në zyrat qendrore të KEDS, në Prishtinë. Qendra që operon konform standardeve ndërkombëtare mbikëqyrë rrjetin 24/7, për të mundësuar furnizim të qëndrueshëm dhe pa ndërprerje për konsumatorët tanë.

Sistemi SCADA shfrytëzohet nga dispeçerët, operatorët, inxhinierët, menaxherët, etj, për të parashikuar, kontrolluar, vizualizuar dhe optimizuar sistemin e shpërndarjes së energjisë elektrike. Ky ndikim mund të shihet kryesisht nga ana e funksionimit, sepse të gjitha kyçjet dhe shkëqjet e daljeve bëhen në distancë përmes SCADA-s.

Implementimi i SCADA ul kohëzgjatjen e ndërprerjeve pasi që në momentin që një dalje është jashtë funksionit për shkak të ndonjë defekti ose avarie, operatorët në qendrën e kontrollit do të marrin një informacion të tillë në kohë reale. Informacioni menjëherë do të transferohet te skuadrat që janë në terren. Pas intervenimit dhe rregullimit, kyçja e daljes do të bëhet menjëherë nga operatorët përmes sistemit SCADA.

After two years of intensive work, KEDS completed the digitalization of all substations in Kosovo, a total of 69 substations, which will provide real-time information on each breakdown that may occur in the network. Thus, the substation automation is improved by improving the efficiency of system operation.

These two years were quite challenging for KEDS employees, as each substation had to be thoroughly analysed.

The monitoring and control of the network is realized through the Control Centre located in the central offices of KEDS, in Prishtina. The centre that operates in accordance with international standards oversees the network 24/7, to enable a stable and uninterrupted supply to our customers. The SCADA system is used by dispatchers, operators, engineers, managers, etc. to predict, control, visualize and optimize the electricity distribution system. This impact can be seen mainly from the operation side, because all feeder connections and disconnections are done remotely through SCADA.

SCADA implementation reduces the duration of outages, the moment an outage is out of order due to a defect or breakdown, operators at the control centre will receive such information in real time. The information will be immediately transferred to the teams that are on the field. After the intervention and regulation, the feeder connection will be done immediately by the operators through the SCADA system.

Monitorimi i tërë rrjetit në kohë reale, zvogëlimi i kohëzgjatjes së prishjeve, zvogëlimi i humbjeve teknike dhe jo-teknike me implementimin e analizave të ndryshme, rritja e efikasitetit të fuqisë punëtore, reagimi më i shpejtë ndaj avarive dhe defekteve në rrjet dhe marrja e vendimeve të duhura krahas informatave të marra nga sistemi SCADA, janë vetëm disa nga karakteristikat e këtij sistemi.

Real-time network monitoring, reduction of breakdown time, reduction of technical and non-technical losses by implementing various analyses, increase of workforce efficiency, faster response to breakdowns and defects in the network and decision making in addition to the information obtained from the SCADA system, these are just some of the features of the system.

Me realizimin e SCADA-s në 69 nënstacione dhe nga asetet që monitorohen dhe kontrollohen furnizohen gjithsej 630491 konsumatorë. Duke pasur parasysh efektet pozitive të këtij sistemi, KEDS planifikon që përgjatë vitit 2021 të fillojë me realizimin e sistemit SCADA edhe në stabilimentet shpërndarëse.

With the realization of SCADA in 69 substations and from the assets that are monitored and controlled, a total of 630491 customers are supplied.

Given the positive effects of this system, KEDS plans to start with the implementation of SCADA system in 2021 also in the distribution facilities.

Çka kontrollohet me SCADA:

69 nënstacione në tërë nivelin e Kosovës

1293 kthina

1114 rele

6 Burime të Ripërtërishme të Energjisë

6 lidhje unazore në mes nënstacioneve kryesore

41 furnizime alternative në nivelin 35 kV

104 dalje të nivelit 35 kV

16 dalje të nivelit 20 kV

680 dalje të nivelit 10 kV

What is controlled with SCADA:

69 substations throughout Kosovo

1293 cubicles

1114 relays

6 Renewable Energy Sources

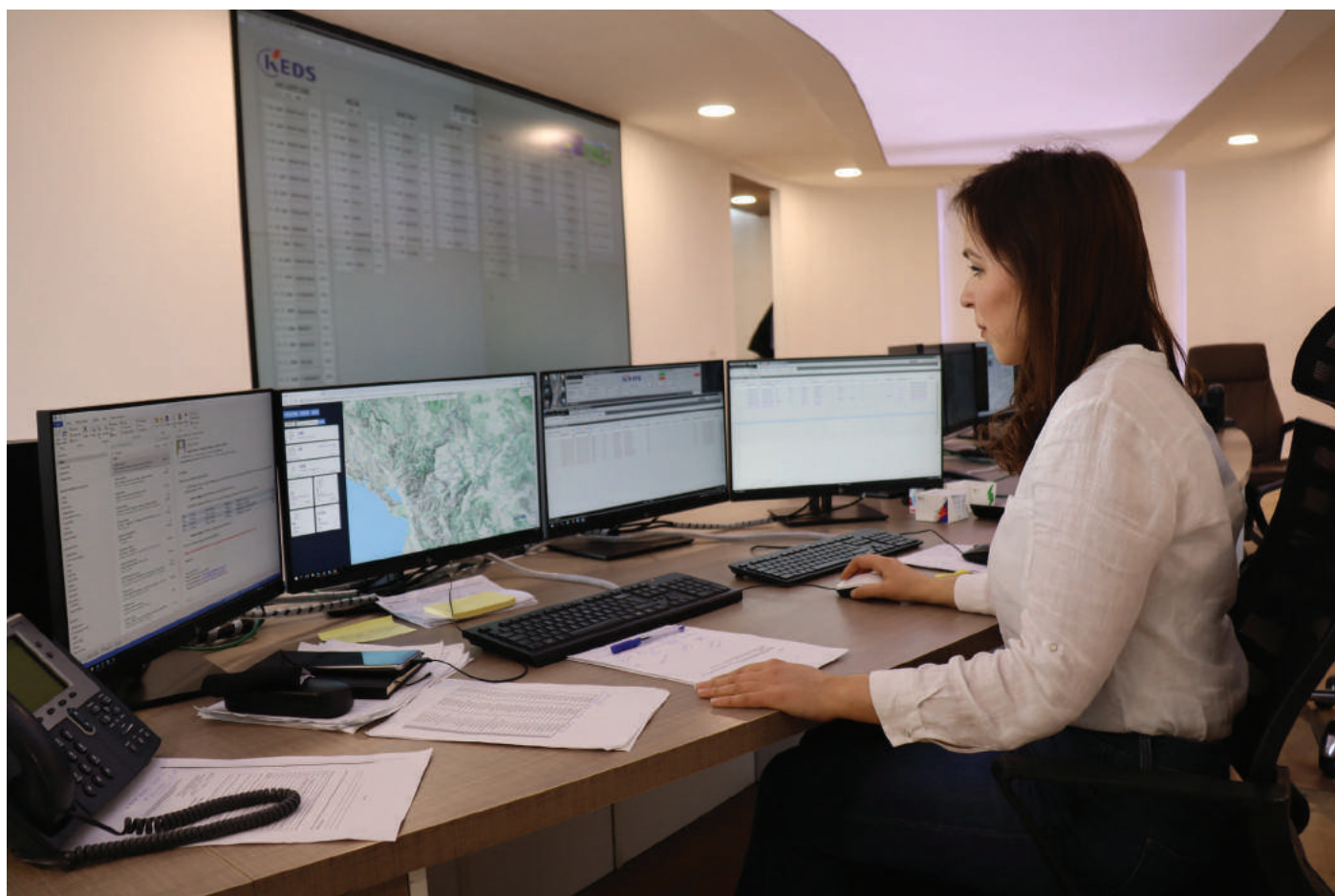
6 ring connections between main substations

41 alternative supplies at 35 kV level

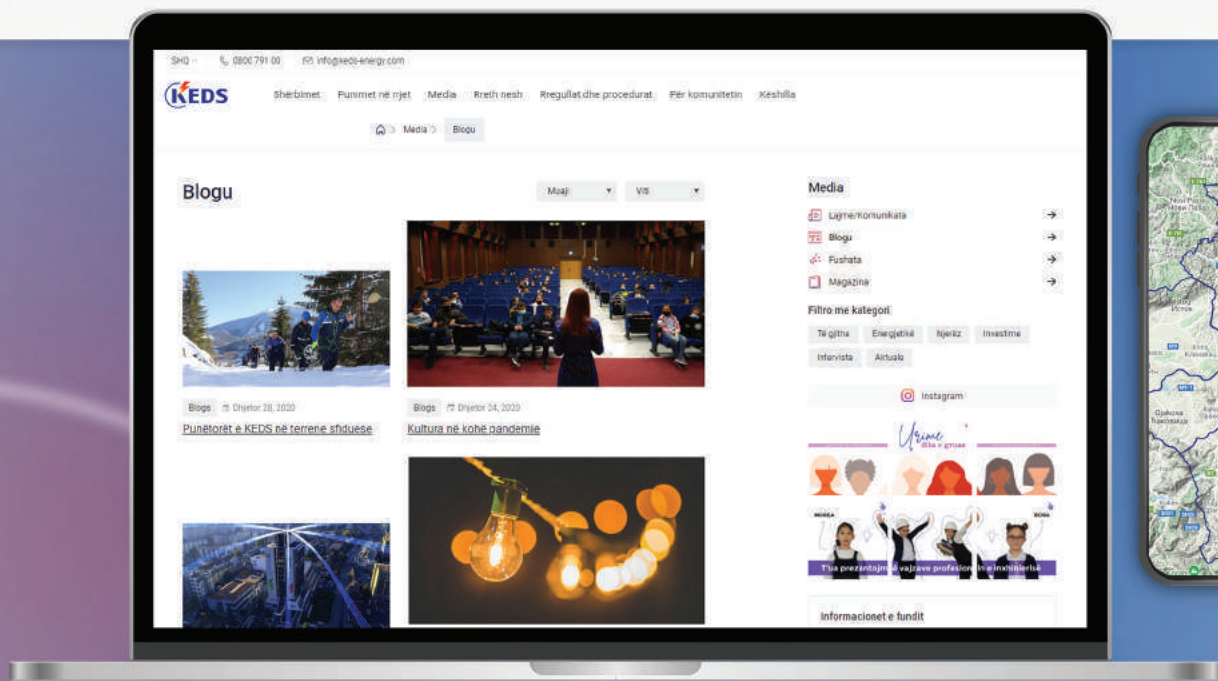
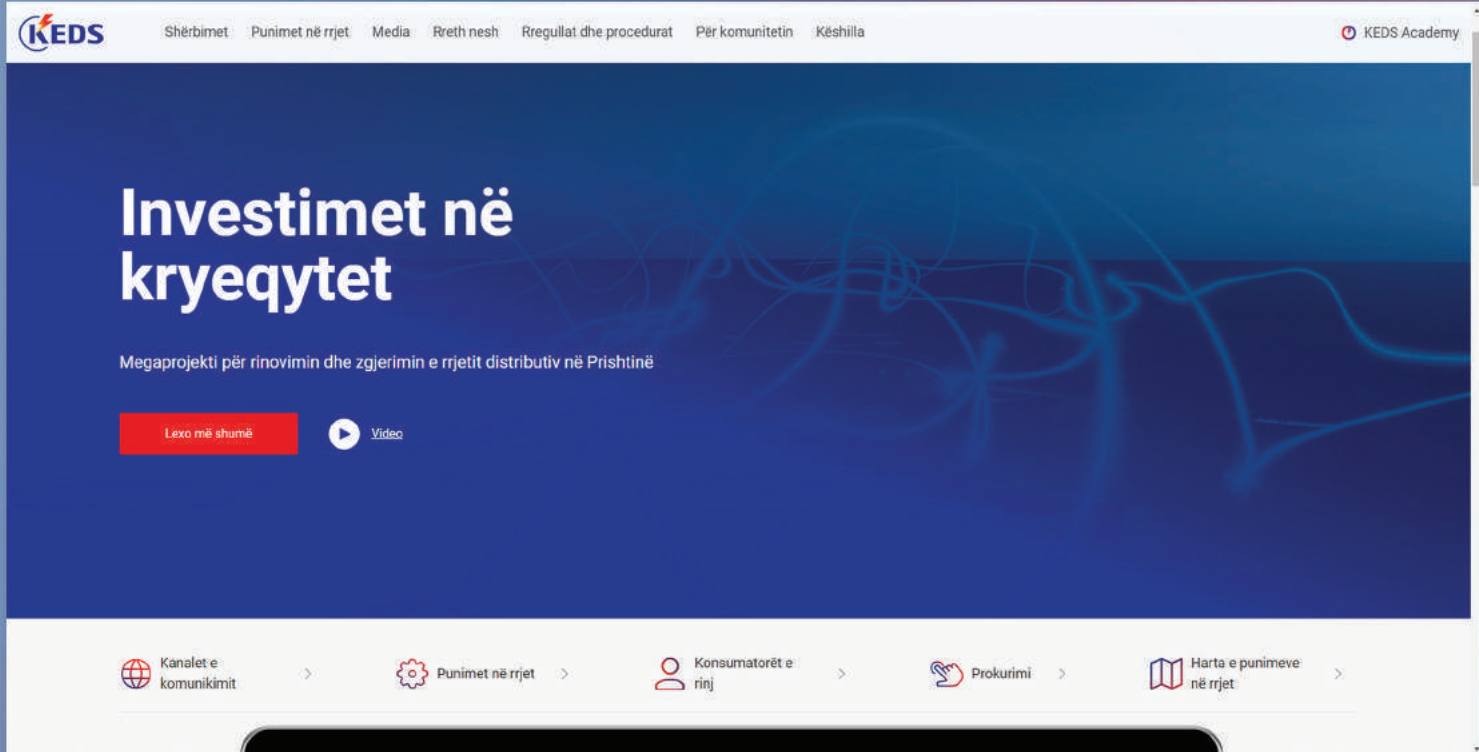
104 feeders at 35 kV level

16 feeders at 20 kV level

680 feeders at 10 kV level

www.keds-energy.com

KEDS me shumë risi në uebfaqen e re!

EFEKTET E AKTIVITETEVE TË PËRGJEGJËSISË SHOQËRORE

EFFECTS OF SOCIAL RESPONSIBILITY ACTIVITIES

Që nga fillimi i operimit të tij në Kosovë, kontributi i KEDS e KESCO për shoqërinë kosovare nuk është ndalur asnjëherë. Ndër aktivitetet e shumta të kësaj shtylle janë edhe projektet në procesin edukativo-arsimor në Kosovë.

U rikthyem në gjimnazin "Vëllezërit Frashëri" në Deçan, ku para tre vjetësh KEDS pat dhuruar 25 kompjuterë për nevojat e 1000 nxënësve të shkollës. Në kabinetin e teknologjisë të krijuar atëherë, takuam Alketën, Shkodranin dhe Timen, nxënës të kësaj shkolle, të cilët ishin duke punuar në disa projekte shkollë.

Nxënësit dhe stafi i shkollës tani po zhvillonin mësimet duke pasur qasje në shumë programe dhe duke u informuar për më të rejat që ndodhin kudo në botë.

Për Alketën, nxënësen e klasës së XII, asgjë nuk do të kishte qenë e mundur pa ndihmën e kompjuterëve,

Since the beginning of operation in Kosovo, the contribution of KEDS and KESCO to the Kosovar society has never stopped. Among the many activities of this pillar are the projects in the educational process in Kosovo.

We returned to the Gymnasium "Vëllezërit Frashëri" in Deçan, where three years ago KEDS had donated 25 computers for the needs of 1000 students of the school. In the technology cabinet created then, we met Alketa, Shkodran and Time, students of this school, who were working on several school projects. Students and school staff were now developing lessons by accessing many programs and keeping informed of the latest developments around the world.

për çka ajo falënderon përزمërsisht KEDS-in për këtë donacion. "Ora e teknologjisë është ora më e preferuar e imja, sepse përmes kompjuterit mësoj shumë gjëra të reja. Këtu kemi mësuar programet e Word, Excel, PowerPoint, që janë programe që na ndihmojnë të zhvillojmë shumë detyra. Kështu përmes programit Excel ne kemi nxjerrë shumë statistika lidhur me pandeminë Covid 19 në qytetin tonë, që ka qenë një projekt vullnetar ku nëpërmjet grafikëve dhe tabelave kemi nxjerrë të dhënat për rastet me pandemi", përfundon nxënësjja Alketa.

For Alketa, a 12th grade student, nothing would have been possible without the help of computers, for which she cordially thanks KEDS for this donation.

"Technology class is my favorite class, because I learn a lot of new things through the computer. Here we have learned Word, Excel, PowerPoint programs, these programs help us perform many tasks. Thus, through the Excel program, we have extracted many statistics related to the Covid 19 pandemic in our city, which has been a voluntary project where through graphs and tables we have extracted data on pandemic cases", concludes the student Alketa.

"Mësimet që po zhvillojmë me ndihmën e kompjuterëve janë shumë më efikase dhe profitabile në plan-programin mësimor. Besoj që këto përvoja do të na ndihmojnë shumë edhe në të ardhmen gjatë studimeve"

"The lessons we are developing with the help of computers are much more efficient and profitable in the curriculum. I believe that these experiences will help us a lot in the future during our studies"

Shkodran Kasumaj, nxënës

Jemi dëshmitarë të një pune të suksesshme dhe jemi shumë të gëzuar që tani fëmijët po zhvillojnë mësimet shumë dhe jo vetëm në lëndën e teknologjisë, por edhe në lëndët tjera mësimore, falë krijimit të këtij kabineti nga KEDS në vitin 2018. "Kompjuterët janë funksional dhe të përdorshme për shumë programe që i aplikojnë nxënësit edhe në jetën e përditshme", thotë Haki Hulaj, mësimdhënësi i Shkencave të Teknologjisë. Profesori kujton që para donacionit nga KEDS, shkolla kishte vetëm një kompjuter e numëronte rreth 1000 nxënës dhe ish e pamundur qasja në të.

Nxënësi tjetër, Shkodran Kasumaj, mendon që kjo teknologji u ka ndihmuar shumë gjatë këtyre tri viteve. "Mësimet që po zhvillojmë me ndihmën e kompjuterëve janë shumë më efikase dhe profitabile në plan-programin mësimor. Besoj që këto përvoja do të na ndihmojnë shumë edhe në të ardhmen gjatë studimeve", shprehet Kasumaj.

We are witnessing a successful work and we are very happy that now children are developing lessons a lot and not only in technology, but also in other subjects, thanks to the creation of this cabinet by KEDS in 2018.

"Computers are functional and usable for many programs that students apply in everyday life," says Haki Hulaj, a teacher of Technology Sciences.

The professor recalls that before the donation from KEDS, the school had only one computer and counted about 1000 students and the access to it in the past was impossible.

The other student, Shkodran Kasumaj, thinks that this technology has helped them a lot during these three years.

"The lessons we are developing with the help of computers are much more efficient and profitable in the curriculum. I believe that these experiences will help us a lot in the future during our studies", says Kasumaj.

Programet që kanë mësuar këtu për nxënësen e klasës së XII, Time Bajraktari, ju kanë hyrë në punë për prezantime në shumë lëndë mësimore.

"Për të qenë në hap me kohën sot duhet të kesh edhe teknologjinë e zhvilluar, e këtë ne falë KEDS-it e kemi. Shkolla jonë çdo ditë po ka projekte të reja e që për ne janë shumë fitimprurëse. Një ndër ta është edhe praktika që po zhvillojmë në kabinetin e teknologjisë. Këtu ne kemi nisur prej zëros, gjithçka kemi mësuar në këtë kabinet, që nga fillet e teknologjisë e deri në të sotmet që neve këto dije na ndihmojnë shumë. Programi i PowerPoint më ka ndihmuar shumë për të bërë prezantime në nivele të larta edhe në shumë lëndë tjera mësimore", ka thënë Bajraktari.

Vazhduam rrugën për në SHFMU "Drenica" të Skenderajt, dega në Morinë. Erdhëm këtu gati tre vjet pas krijimit të kësaj biblioteke me libra të dhuruar vullnetarisht nga punonjësit e KEDS.

Në klasën afër bibliotekës nxënësit e klasës së VII të kësaj shkolle ishin duke mbajtur orën e gjuhës shqipe, komentoni lekturat shkollë. Secili nga ta kishin nga një libër në dorë të marrë nga kjo bibliotekë.

The programs they have taught here for the XII grade student, Time Bajraktari, have been very useful for presentations in many subjects.

"To be in step with the time, today, you must also have the advanced technology, and this we have thanks to KEDS. Our school is having new projects every day which are very profitable for us. One of them is the internship we are developing in the technology cabinet. Here we have started from scratch, we have learned everything in this cabinet, from the beginnings of technology to the present that this knowledge helps us a lot. The PowerPoint program has helped me a lot to make presentations at high levels in many other subjects", said Bajraktari.

We continued the road to SHFMU "Drenica" of Skenderaj, Morina branch. We came here almost three years after the creation of this library of books donated voluntarily by KEDS employees.

In the classroom near the library, the students of the 7th grade of this school were having the Albanian language class, commenting on the school lectures. Each of them had a book in hand taken from this library.

"Këtu vijmë shpesh me shoqe për të shfletuar edhe libra të tjerë, përveç lekturave, sidomos ata të ilustruarat na pëlqejnë tepër. Falënderojmë shumë të gjithë ata që na i kanë sjellë këto libra"

"We come here very often with friends to browse other books, in addition to readings, especially the illustrated ones we like very much. We thank all those who donated these books"

Diellza Hoti, nxënëse

Blendi, nxënës i klasës së VII është i rregullt në bibliotekë dhe vetëm këtë vit ai ka lexuar katër libra nga kjo bibliotekë.

Ai ishte duke e lexuar "Shpellën e Piratëve" të Petro Markos dhe shprehet shumë i gëzuar që këto libra i gjen në bibliotekën e shkollës dhe nuk ka nevojë t'i blejë.

Po aq e lumtur shprehet edhe Diellza, e cila nuk e ka problem për të gjetur librat për lekturat shkollore, por aty gjen edhe shumë libra të tjerë që asaj i pëlqejnë shumë.

"Këtu vijmë shpesh me shoqe për të shfletuar edhe libra të tjerë, përveç lekturave, sidomos ata të ilustruarat na pëlqejnë tepër. Falënderojmë shumë të gjithë ata që na i kanë sjellë këto libra", thotë Diellza Hoti, nxënëse e kësaj shkolle.

Në qershor të vitit 2018 KEDS pat grumbulluar rreth 1000 libra për krijimin e bibliotekave këtu në Morinë dhe në Reznik të Vushtrisë dhe sot ishim dëshmitarë se sa shumë iu kanë ndihmuar nxënësve këto libra.

Drejtori i shkollës, Gëzim Gashi, tha se nxënësit kanë lexuar libra rregullisht, sidomos lekturat shkollore që kanë pasur në plan-program dhe nuk kanë pasur nevojë t'i blejnë ato.

"Biblioteka frekuentohet rregullisht nga nxënësit dhe ata janë mjaft të kënaqur për librat që i gjejnë këtu. Duke iu falënderuar edhe njëherë shpresoj të vazhdojmë edhe me projektet të tjera", thotë Gashi.

Këto nuk janë aktivitetet e vetme që KEDS dhe punëtorët kanë bërë për shkollat. KEDS ka krijuar edhe 7 laboratorë të informatikës në 7 shkolla anekënd Kosovës dhe ka mbajtur kurse për eficientësi e energjisë elektrike për shumë nxënës të shkollave fillore dhe shumë aktivitete të tjera për të ndihmuar në rritjen e cilësisë së arsimit.

Blendi, a seventh grader is a regular at the library and this year alone he has read four books from this library. Blendi was reading Petro Marco's "Cave of Pirates" and is very happy to find these books in the school library and does not need to buy them.

Diellza is also happy, she has no problem finding books for school readings, but she also finds many other books that she likes very much.

"We often come here with friends to browse other books, in addition to readings, especially the illustrated ones we like very much. We thank all those who donated these books", says Diellza Hoti, a school student.

In June 2018 KEDS had collected around 1000 books for the creation of libraries here in Morina and Reznik in Vushtri and today we witnessed how much these books have helped students.

The director of the school, Gëzim Gashi, said that the students read books regularly, especially the school textbooks they had in the curriculum and did not need to buy them.

"The library is regularly attended by students and they are very happy with the books they find here. Thanking you once again, I hope to continue with other projects", says Gashi. These are not the only activities that KEDS and workers have done for schools. KEDS has also established 7 computer labs in 7 schools throughout Kosovo and will continue to help increase the quality of education.

eKesco

ME KATËR SHËRBIME TË REJA WITH FOUR NEW SERVICES

Aplikacioni e-Kesco ka lansuar edhe katër shërbime të reja, që tashmë janë në dispozicion falas për konsumatorët kudo që gjenden. Duke shërbyer si platformë me qasje të lehtë dhe të shpejtë në shërbimet e kompanisë, ky aplikacion mundëson përdoruesit nga e gjithë bota të:

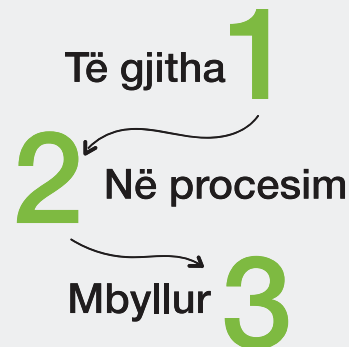
- Të dërgojnë kërkesa dhe ankesa online
- Të bëjnë llogaritjen e përafërt të pajisjeve shtëpiake
- Të shohin në hartë të gjitha punimet e planifikuara
- Të raportojnë ndërprerjet e energjisë elektrike

The e-Kesco app has also launched four new services, which are now available for free to customers wherever they are located. Serving as a platform with easy and fast access to the company's services, this application enables users from all over the world to:

- *Send requests and complaints online*
- *To make a rough calculation of household appliances*
- *See on the map all the planned works*
- *Report power outages*

Shtro
kërkesë për
**Sistemin
Matës**
apo
Rikycje

Konsumatorët të cilët janë të regjistruar dhe kanë llogari aktive, do të mund të marrin këto shërbime përmes telefonit mobil. Pra, konsumatorët mund të dërgojnë kërkesa dhe ankesa të ndryshme që kanë për kompaninë, qoftë ankesë për lexim të njehsorit, mbyllje të llogarisë apo ndonjë kërkesë tjetër që ndërlidhet me energjinë elektrike.

Po ashtu ata mund të përdorin kalkulatorin e pajisjeve shtëpiake, për të mësuar se sa mund të shpenzojnë pajisjet që ata përdorin rregullisht. Ky opsion mundëson që konsumatorët të kenë një pasqyrë të qartë se sa përafërsisht mund të jetë fatura e tyre mujore.

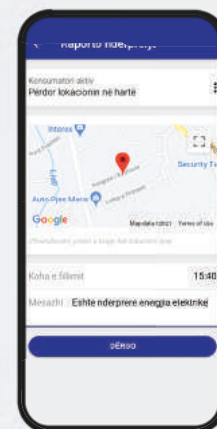
Në rast të mungesës së energjisë elektrike, konsumatorët mund të raportojnë ndërprerjen përmes aplikacionit eKesco. Këtë mund ta bëjnë duke aktivizuar lokacionin e tyre apo vetëm përmes njehsorit që tashmë e kanë të regjistruar në aplikacion.

Customers who are registered and have an active account will be able to receive these services via mobile phone. So, customers can send various requests and complaints they have to the company, be it a meter reading complaint, account closure or any other request related to electricity.

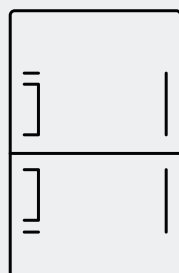
They can also use the home appliance calculator to find out how much they can spend on the appliances they use regularly. This option enables consumers to approximate have a clear picture of their monthly bill.

In the event of a power outage, consumers can report outages through the eKesco app. They can do this by activating their location or only through the meter they already have registered in the application.

Raporto ndërprerjet përmes aplikacionit eKesco

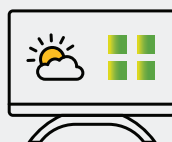
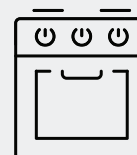
Punimet
NË RRJET
në kohë
REALE
përmes
eKesco

+

+

+

Vlerëso faturën tuaj

përmes aplikacionit
eKesco

PËRGJEGJËSIA SHOQËRORE E KORPORATËS

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

KEDS përpiqet të mbetet një kompani e besueshme dhe e qëndrueshme për të gjithë anëtarët e shoqërisë. Për këtë qëllim ne vazhdimisht organizojmë aktivitete për të thelluar mirëkuptimin dhe bashkëpunimin e ndërsjellë më të gjithë kolegët, konsumatorët, si dhe komunitetin lokal e më gjerë. Gjatë muajve të fundit KEDS ka organizuar disa aktivitete në kuadër të kontributit tonë në shoqëri:

8 Marsi - Video-kampanja “Ne jemi...” është publikuar në rrjetet sociale

Për nder të festës së 8 Marsit, Ditës së Gruas, KEDS dhe KESCO kanë përgatitur dhe lansuar video-kampanjën “Ne jemi...” me 50 punonjësit e kompanisë, jo për të kërkuar të drejta, por për të promovuar barazinë gjinore dhe diversitetin gjinor brenda kompanisë.

Duke reflektuar përpjekjet kolektive të të gjithëve brenda kompanisë për barazi, video tutje nxjerr në pah harmoninë dhe dëshirën për të kontribuar në kauzat për të drejta dhe barazi gjinore. Qëllimi i video-kampanjës ishte të promovohet vetëm barazia, si koncept dhe vlerë thelbësore e një shoqërie demokratike dhe kulture korporatave, që investon në barazi. Videon mund ta ndiqni në rrjetet sociale të KEDS dhe KESCO: Facebook, Instagram, linkedin dhe Twitter

KEDS strives to remain a reliable and stable company for all members of society. To this end, we continuously organize activities to deepen mutual understanding and cooperation with all colleagues, customers, as well as the local community and beyond. In recent months KEDS has organized several activities in the framework of our contribution to society:

March 8 - The video campaign “We are...” has been published on social networks

In honor of March 8, Women's Day, KEDS and KESCO have prepared and launched the video campaign “We are...” with 50 employees of the company, not to demand rights, but to promote gender equality and gender diversity within company.

Reflecting the collective efforts of everyone for equality within the company, the video further highlights the harmony and desire to contribute to the causes for gender rights and equality. The purpose of the video campaign was to promote equality only, as an essential concept and value of a democratic society and corporate culture that invests in equality. You can watch the video on KEDS and KESCO social networks: Facebook, Instagram, linkedin and Twitter.

KEDS nënshkruan Memorandum Mirëkuptimi me Federatën e Futbollit të Kosovës

Në ambientet zyrtare të Federatës së Futbollit të Kosovës Drejtori i Divizionit të Rrjetit në KEDS, Alpin Dogan dhe Presidenti i Federatës të Futbollit të Kosovës, Agim Ademi, kanë vënë firmat për një Memorandum Mirëkuptimi. Ky Memorandum do të krijojë kushte për bashkëpunim të ndërsjellë mes KEDS dhe FFK me qëllim të ofrimit në të ardhmen të shërbimeve cilësore me energji elektrike për Stadiumin e Prishtinës "Fadil Vokrri". KEDS gjithashtu do të ofrojë edhe të gjithë materialin elektrik të nevojshëm për implementimin e projektit në Kampin Nacional "Hajvalia". FFK ka falënderuar KEDS-in për këtë mbështetje. Këto shërbime të KEDS do të ndikojnë në zhvillimin e sportit në Kosovë.

KEDS signs a Memorandum of Understanding with the Football Federation of Kosovo

Today in the official premises of the Football Federation of Kosovo, the Director of the Network Division at KEDS, Alpin Dogan and the President of the Football Federation of Kosovo, Agim Ademi, have signed a Memorandum of Understanding.

This Memorandum will create conditions for mutual cooperation between KEDS and FFK in order to provide in the future quality services with electricity for the Stadium of Prishtina "Fadil Vokrri".

KEDS will also provide all the necessary electrical material for the implementation of the project in the National Camp "Hajvalia". FFK thanked KEDS for this support.

The services provided by KEDS will have impact in the development of sports in Kosovo.

T'ua prezantojmë vajzave profesionin e inxhinierisë

KEDS dhe KESCO çdo vit shënojnë ditën kur vajzave ju prezantohet profesioni i inxhinierisë. Aktivitetet në këtë ditë synojnë të rrisin vetëdijen se të gjitha profesionet e mundshme u takojnë edhe vajzave, dhe se inxhinieria nuk ka gjini. Profesionet që kanë tendencë t'u vishen vetëm burrave duhet të performohen dhe promovohen ndër gra dhe vajza të reja si profesione që janë të destinuara edhe për ato. Këtë herë KEDS dhe KESCO, kanë realizuar sekuencat apo intervistat me Borën dhe Morenë, dy vajza vizionare. Vajzat intervistuan dy inxhinierë të KEDS, duke u bërë atyre pyetje prej më të ndryshmeve lidhur me profesionet e tyre të inxhinierisë. Bora kureshtare pyet inxhinierën Albina Mekuli, pse e ka zgjedhur profesionin e saj, ndërsa Morea e pyet Sidorelën, një tjetër inxhinierë në KEDS, se çka duhet të bëjë

Introducing the engineering profession to girls

Every year, KEDS and KESCO mark the day when girls are introduced to the engineering profession. Activities on this day aim to raise awareness that all possible professions belong to girls as well, and that engineering has no gender. Professions that tend to be dedicated only to men should be performed and promoted among young women and girls as professions that are destined for them as well.

This time KEDS and KESCO, have conducted sequences or interviews with Bora and Morena, two visionary girls. The girls interviewed two KEDS engineers, asking them a variety of questions about their engineering professions. Curious Bora asks Engineer Albina Mekuli why she chose her profession, while Morea asks Sidorella, another Engineer at KEDS, what a young girl should do if she wants to become an engineer.

një vajzë e vogël nëse dëshiron të bëhet inxhinierë. Këto dhe pyetje tjera, që këto vajza të vogla e me ëndrra të mëdha kanë për inxhinieret, ne i kemi postuar edhe në video në rrjetet tona sociale. Këtu në KEDS besojmë që të gjitha vajzat, nëse kanë përkrahje nga familja dhe shoqëria, mund të arrijnë shumë më shumë në jetën e tyre akademike.

These and other questions that these young girls with big dreams have for engineers, we have also posted as videos on our social networks. Here at KEDS we believe that all girls, if they have support from family and society, can achieve much more in their academic life.

Dita ndërkombëtare e grave dhe vajzave në shkencë

International Day of Women and Girls in Science

Nëpërmjet një aktiviteti të brendshëm në kuadër të projektit ombrellë "WomEn", KEDS përgatiti storiet e 12 shkencëtareve të ndryshme, duke i ekspozuar ato brenda çdo kati të ndërtesës tonë. Për më shumë, ekspozita kishte për qëllim të shfaqte storiet inspiruese të këtyre grave të suksesshme nga e gjithë bota, të cilat dedikuan jetët e tyre në fusha të ndryshme shkencore. Duke e shënuar këtë ditë, ne njëherësh tregojmë përkrahjen tonë të madhe për vajzat dhe gratë kosovare që ato të zgjedhin profesionet që ato duan, kështu duke lobuar për thyerjen paragjytimeve dhe tejkalimin e barrierave që i pengojnë ato.

Through an internal activity within the umbrella project "WomEn", KEDS prepared the stories of 12 different scientists, exhibiting them inside each floor of our building. Moreover, the exhibition aimed to display the inspiring stories of these successful women from all over the world, who dedicated their lives to various scientific fields. By marking this day, we also show our strong support for Kosovar girls and women to choose the professions they want, thus lobbying to break down prejudices and overcome barriers that hinder them.

KEDS Academy - Gjenerata e parë digjitale

Gjenerata e 8-të e KEDS Academy është pothuajse në fund të programit teorik, që përbën module të ndryshme të përgatitura nga KEDS dhe Universiteti Boğaziçi. Kjo gjeneratë do të jetë e para që mësimet apo ligjëratat i kanë zhvilluar online 100%. Me ndryshimet e fundit mbarë botërore, ky program i dizajnuar për pjesëmarrje fizike, lehtësisht ka kaluar online duke iu përshtatur trendëve dhe sistemit të qindra-mijëra shkollave kudo në botë.

61 kandidatët e programit janë angazhuar dhe përshtatur me mësimet dhe platformat virtuale. KEDS ka siguruar për studentët tableta në mënyrë që ata mos të kenë pengesa teknike gjatë ndjekjes së ligjëratave.

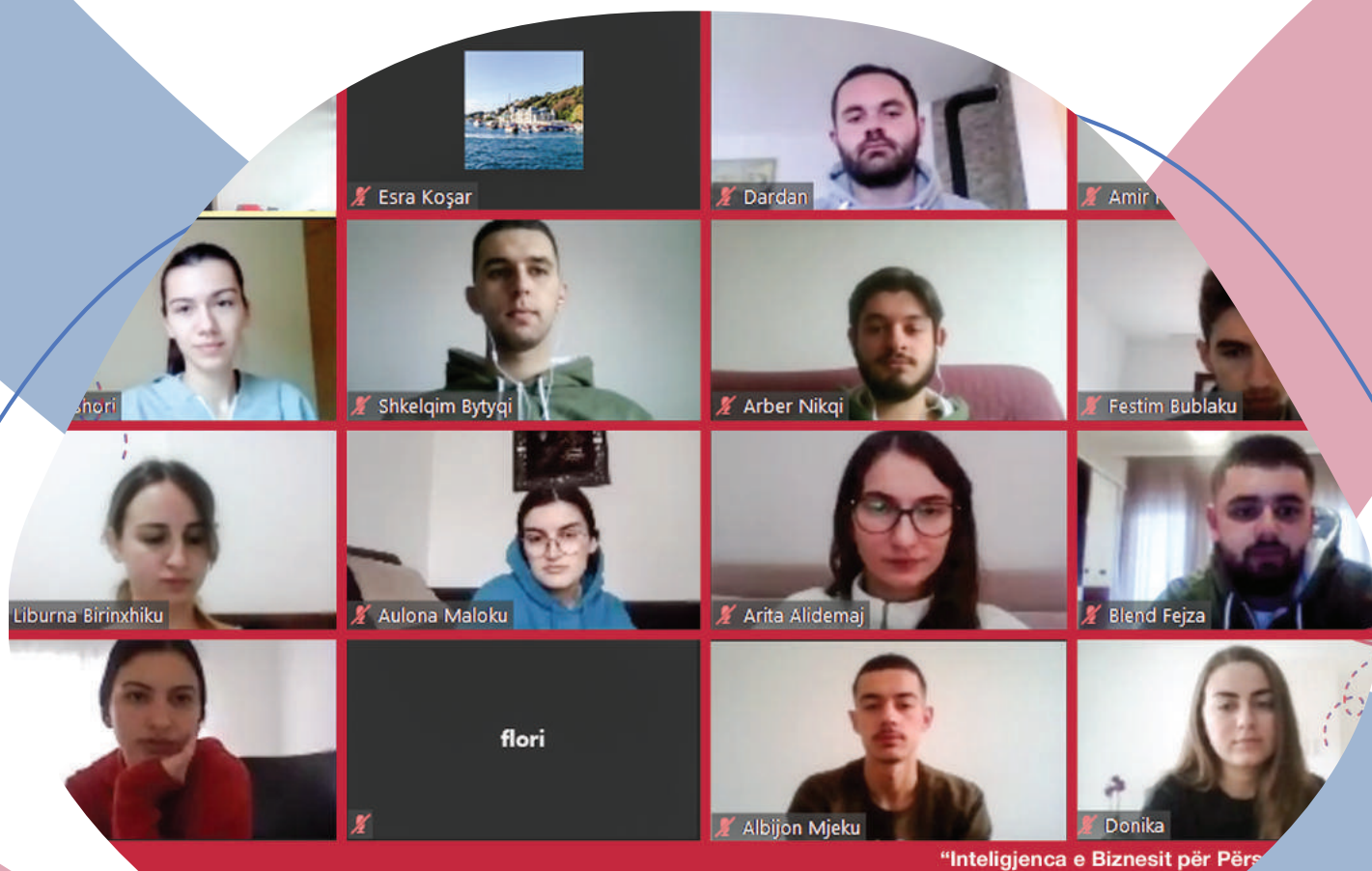
Rikujtojmë se rreth 350 studentë janë aftësuar përmes programit KEDS Academy, ndërsa kjo gjeneratë do të jenë të parët për të nisur dhe përfunduar programin krejtësisht online, monitoruar dhe mbarëvajtur nga KEDS dhe Universiteti Boğaziçi.

KEDS Academy - First digital generation

The 8th generation of KEDS Academy is almost at the end of the theoretical program, which consists of various modules prepared by KEDS and Boğaziçi University. This generation will be the first to have lessons or lectures developed 100% online. With the latest changes worldwide, this program designed for physical participation, has easily gone online adapting to the trends and system of hundreds of thousands of schools around the world.

61 program candidates are engaged and adapted to virtual tutorials and platforms. KEDS has provided tablets for students so that they do not have technical obstacles while attending lectures.

We may recall that around 350 students have been trained through KEDS Academy program, and this generation will be the first to launch and complete the program completely online that was monitored and maintained by KEDS and Boğaziçi University.

KUR NDRIÇOHESHIN SHTËPITË E PARA NË KOSOVË!?

Ishin vitet e 60-ta kur Adifetja mbante llambën e ndriçuar me gaz afër makinës qepëse të nënës së saj, që ajo të shihte sa më mirë në zanatin që e punonte për shumë vite.

Ato fillonin punën pasi kryenin të gjitha obligimet e përditshme të shtëpisë dhe vazhdonin deri në orët e vona të natës. Edhe pse drita e llambës ishte e pakët, Adifetja sigurohej që nëna e saj të shihte sa më mirë.

“E bëja këtë, sepse isha e vendosur ta mposhtja errësirën”, thotë Adifetja.

Elektrifikimi i Kosovës kishte filluar qysh më 1921 në qytetin e Ferizajt, por rryma nuk kishte ardhur në të gjitha qytetet dhe fshatrat në të njëjtin vit.

Energjia elektrike së pari shpërndahej në qytete si dhe në fshatra ku gjendja ekonomike ishte më e mirë, sidomos në ato që prezantoheshin nga njerëz të rëndësishëm dhe me nam në shoqëri. Edhe pozita gjeografike luante rol mjaft të madh. Pra, fshatrat që gjendeshin në periferi dhe në zona më të thella malore, morën kohë që të ndriçohen të gjitha. Mirëpo, kishte edhe raste kur rryma lëshohej në funksion në tërë fshatin përnjëherësh.

Inxhinierët kosovarë punonin pa ndalur që sa më shumë vendbanime të furnizoheshin me energji elektrike. Në pamundësi për të udhëtuar, shpesh ata qëndronin në konak të banorëve derisa elektrifikimi kryhej komplet. Në vitet e 60-70 zhvillimi ekonomik mori hovin më të madh dhe shumica e vendbanimeve në vend patën rastin të kenë për herë të parë energji elektrike në shtëpitë e tyre. Adifetja, një ish-mësuese nga fshati Vërban i Vitisë, kishte kontribuar sa kishte mundur jo vetëm që të vazhdojë arsimimi i të rinjve, duke mbajtur edhe kurse falas për shkrim e lexim, por edhe kishte bërë që shtëpia e saj të ishte ndër të parat në atë anë që të kishte energji elektrike.

Ajo e kishte ditur që fshati i saj ka një shtyllë elektrike andaj kishte blerë poçet, kabllot dhe gjësendet e tjera të nevojshme shiteshin në shitore të një fshati tjetër dhe i kishte sjellë ato në krahë nga shitorja deri në shtëpinë e saj.

Pastaj, me ndihmën e elektricitist të vetëm në fshat, shtëpia e saj u ndriçua me energji elektrike diku rreth viteve 1961-62. Në fillim kishin vetëm katër drita në shtëpi, por ato mjaftonin

It was the 60's when Adifetja kept the gas lighted lamp near her mother's sewing machine, so that she could see much better in the craft she worked in for many years.

They started work after completing all house daily works and continued until late at night. Although the light of the lamp was dim, Adifetja made sure that her mother could see as much as possible.

"I did it because I was determined to defeat the darkness," says Adifetja.

The electrification of Kosovo had started as early as 1921 in the city of Ferizaj, but the electricity had not reached all towns and villages in the same year. Electricity was first distributed in cities as well as in villages where the economic situation was better, especially in those presented by important and reputable people in society. Geographical position also played a huge role. So the villages on the outskirts and in the deeper mountainous areas took time to light up.

WHEN THE FIRST HOUSES IN KOSOVO WERE LIT!?

për ta bërë jetën e kaluar në terr më të mirë.
Edhe Nuhi Gjinolli tregon se në fillim rryma ka qenë e dobët.

“Kur ka ardh n’shpi u kon e ligshtr veç me dy tela, monofaze”, shprehet Gjinolli.

Dita kur rryma ka ardhur për herë të parë në shtëpitë e kosovarëve mbahet mend mjaft qartë nga ato gjenerata më të moshuara, të cilat e përjetuan dhe e vërejtën ndryshimin më së shumti. Disa e mbajnë mend vitin e saktë, ndërsa disa orientohen sipas lindjeve të fëmijëve të tyre apo ngjarje të këtylla me rëndësi për ta.

“Të pamësuar të qëndronin në dritë, disa nga anëtarët e familjes kishin edhe dhimbje të lehta të syve kur rryma u lëshua për herë të parë”, tregon 88-vjeçarja Taibe Kastrati.

Por, vazhdon ajo, siç mësohet njeriu me gjërat e mira në shërbim të tij, jeta e njerëzve filloi të përmirësohet dukshëm pas ardhjes së energjisë elektrike. Dritat që dukeshin në çdo shtëpi, e bënin fshatin plot jetë duke dhënë shpresë se vetë njerëzimi me praninë e energjisë elektrike po

However, there were cases when the electricity was turned on in the whole village at once. Kosovar engineers worked tirelessly to supply as many settlements with electricity as possible. Unable to travel, they often stayed at the residents' houses until the electrification was complete. In the 60s and 70s economic development took off and most settlements in the country had the opportunity to have electricity in their homes for the first time.

Adifetja, a former teacher from the village of Vërban in Viti / Vitina, had contributed as much as she could not only to continue the education of young people, organizing free literacy courses, but also to make her home one of the first on that area to have electricity.

She knew her village had an electric pole so she bought light bulbs, cables and other necessary items that were sold in another's village shop and brought them in her arms from the shop to her house.

Then, with the help of the only electrician in the village, her house was lit with electricity sometime around 1961-62. At first they had only four lights in the house, but they were enough to make life better than living in the dark. Nuhi Gjinolli also shows that in the beginning the electricity was weak.

"When it was installed at home, it was weak with only two wires, single-phase", says Gjinolli.

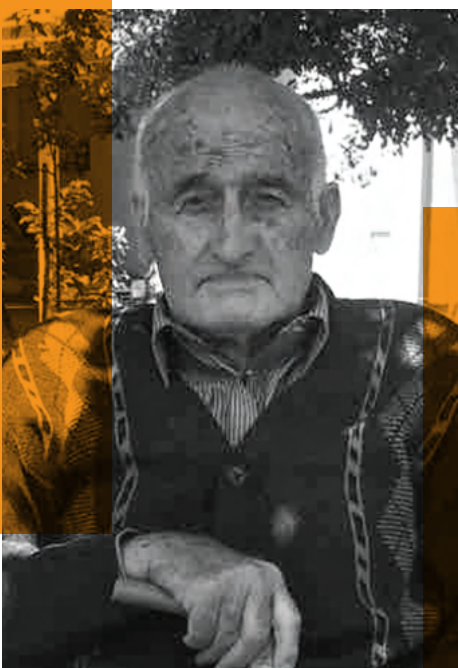
The day when the electricity installed for the first time in the homes of Kosovars is remembered quite clearly by those older generations, who experienced and noticed the change the most. Some remember the exact year, while some orient themselves according to the births of their children or important events to them.

"Unaccustomed to staying in the light, some of the family members also had mild eye pain when the electricity light came on for the first time," says 88-year-old Taibe Kastrati.

And she continues agreeing that, people's lives began to improve significantly after the introduction of electricity. The lights that were seen in every house, made the village full of life giving hope that humanity itself with the presence

**Adifete Berisha
Shehu
75 vjeçe**

**Nuhi Gjinolli
87 vjeç**

**Hanife Krasniqi
76 vjeçe**

shkonte drejt ditëve më të ndritshme.

Në Karaçevë të Epërme, fshat i komunës së Kamenicës, kujton zonja Kastrati, rryma ka ardhur për afërsisht në vitin 1967-68. Natyrisht që momenti kur janë lëshuar dritat për herë të parë ka qenë gëzim i papërshkrueshëm për të gjithë vendasit anekënd vendit.

“Qaq shumë na u ka ndryshu jeta për të mirë, si me na dhanë një palë krahë me fluturu,” shprehet, 76-vjeçarja Hanife Krasniqi nga fshati Rahovicë e Ferizajt. Sipas zonjës Hanife, në këtë fshat rryma ka ardhur rreth viteve 1971-1972.

“Fëmijët rrihnin shuplakë bërtitnin: ‘O po na vjen rryma! Atë natë i lamë dritat ndezë deri në mëngjes. Askush nuk donte t’i shuante.”

Përkthyer momentin e ardhjes së rrymës 72-vjeçarja Ramize Maliqi, e cila e kujton atë ditë lumëbardhë me shumë nostalgji. Sipas zonjës Ramize, rryma në fshatin e saj ka ardhur rreth vitit 1974.

Para se banorët e Kosovës të njoftoheshin me konceptin e energjisë elektrike ata ndriçonin dhomat e tyre në mënyra të ndryshme me kushte aspak të përshtatshme. Madje, disa nga këto mënyra ishin mjaft të dëmshme për shëndet për shkak të tymit që lironin. Metoda e parë që mbahet mend nga të moshuarit e intervistuar ka qenë kërcelli i një bime, që është

of electricity was heading towards brighter days. In Karaçevë e Epërme, a village in the municipality of Kamenica, recalls Mrs. Kastrati, the electricity was installed around the years 1967-68.

Of course, the moment when the lights were put on for the first time was an indescribable joy for all the locals all over the country.

"Our lives have changed so much for the better, like giving us a pair of flying wings" a 76-year-old lady Hanife Krasniqi from the village of Rahovica in Ferizaj says. According to Ms. Hanife, in this village the electricity was installed around the years 1971-1972.

"The children were slapping and shouting 'oh the electricity is coming. That night we left the lights on until morning. Nobody wanted to switch them off. "

Describes the moment of the arrival of electricity 72-year-old Ramize Maliqi, who remembers that happy day with a lot

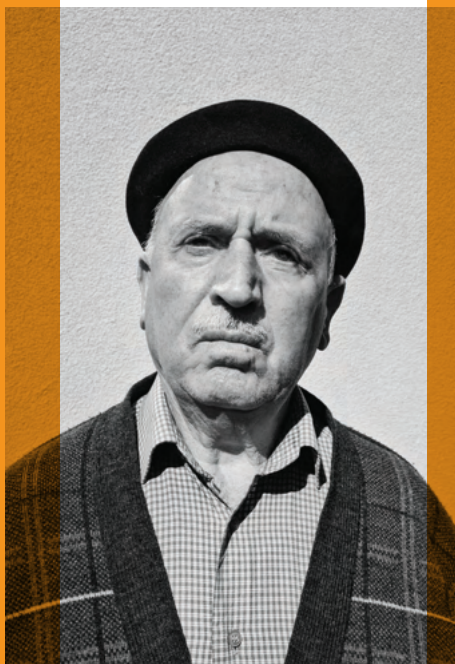
Taibe Kastrati
88 vjeçe

mbajtur në duar nga një anëtar i familjes derisa anëtarët tjerë kanë ngrënë darkë.

“Edhe pse u digjke shpejt edhe bojke shumë tym, nuk kishim tjetër çka për me bo dritë natën.”
shton zonja Ramize.

Më vonë ata përdornin një teneqe apo gazishte, ku e vendosnin një fitil pambuku apo diçka tjetër që të digjet. Kjo metodë ka bërë më shumë tym sesa dritë gjatë djegies, sipas përshkrimit të atyre që e kanë përdorur.

Ndërsa tek më vonë, si forma të tjera për ndriçim të dhomave ka pasur llamba vajguri që mund t'i mbajmë mend edhe ne gjeneratat më të reja. Ndoshta mënyrë më e avancuar ka qenë feneri. E mira e fenerit ka qenë që së paku ka qenë i mbyllur përqark me xham për të mos u shuar, por edhe për të mos ndotur ajrin aty për aty. Të gjitha këto lloje të ndriçimit u përdorën derisa përfundoi elektrifikimi i plotë i vendit në vitin 1983.

Ramadan Ajvazi
79 vjeç

Ramize Maliqi
72 vjeçe

of nostalgia. According to Ms. Ramize, the electricity in her village was installed around 1974.

Before the residents of Kosovo were introduced to the concept of electricity, they lit their rooms in different ways with not at all suitable conditions. In fact, some of these ways were quite harmful to health because of the smoke they released. The first method remembered by the interviewed seniors was the stalk of a plant, which was held in the hands by a family member while the other members ate dinner.

"Even though it burned quickly and released a lot of smoke, we had nothing else to do to light up the night." Mrs. Ramize adds.

Later they used a tin or gas tin, where they put a cotton wick or something else to burn. This method has made more smoke than light during combustion, according to the description of those who have used it.

Later, as other forms of room lighting, kerosene lamps were used that we can also remember as the younger generations. Perhaps the most advanced way has been the lantern. The good thing about the lantern was that at least it was closed around with the glass so that it would not go out but also not pollute the air on the spot. All of these types of lighting were used until the complete electrification of the country was completed in 1983.

Ndonjëherë janë bërë edhe dallime gjinore, nëpër oda janë përdorur llambat dhe fenerët ndërsa te gratë 'gazishtet' që lironin tym.

"Kur kanë hangër bukë gratë i kanë përdorë do gazishte, që janë kanë si konzervë e mrena i kena qit gaz me dhez e dikush u dasht me e majt në dorë.", shprehet 76-vjeçarja nga Rahovica.

Këto forma të ndriçimit të hershëm bënë shumë pak dritë dhe nëse dikush donte, ta zëmë të thurte një palë çorape gjatë natës, aktivitet ky për të cilën nevojitej drita, ata duhej të afroreshin shumë te vendi ku ishte burimi i dritës ose duhej që dikush ta mbante burimin e dritës në dorë shumë afër, përndryshe ishte shumë errësirë për të parë e për ta përfunduar punën me sukses. Me ardhjen e energjisë elektrike gjërat u lehtësuan shumë. Në atë kohë shumica e popullatës merreshin me bujqësi. Gra e burra e nganjëherë edhe fëmijët e punonin tokën për t'u ushqyer me prodhimet e saj. Disa edhe mbillnin duhan. Ky i fundit shitej shtrenjtë dhe ndonëse procesi i punës ishte mjaft i vështirë, ishte fitimprurës. Energjia elektrike ju ndihmoi shumë që punët të kryhen më shpejt, sa që e gjithë familja tanimë punonte edhe natën në lidhjen e duhanit sipas zonjës Taibe, familja e të cilës është marrë me kultivimin e duhanit.

Por a e kanë ditur kosovarët se çka është energjia elektrike?

Ish-mësuesi Nuhi Gjinolli, 87-vjeçar, thotë se e ka ditur çka është rryma qysh herët se e ka mësuar në shkollë në lëndën e fizikës.

"Në vitet e 50-ta edhe 52-ta jom kon në Ferizaj në shkollë, kom ni për rrymë herët, qysh në klasën e pestë e kom ditë çka osht rryma."

Disa të tjerë shprehen që kanë dëgjuar për rrymën, po nuk e kanë ditë funksionin e saj, funksion ky i ndryshimit të jetës. Ramadan Ajvazi ka dëgjuar për herë të parë për rrymën para viteve të 50-ta.

Ai thotë se për herë të parë e ka parë rrymën në Hogosht të Kamenicës, në vitin 1958, të ndërtuar në formë të mullirit për të prodhuar rrymë.

Ndërsa në shtëpi të tij, në fshatin Kopërnice të së njëjtës komunë rryma u lëshua në shtator të vitit 1966.

Ndonëse kaloi pak kohë derisa banorët e Kosovës u pajisën me ndonjë pajisje elektrike, e para që shumica e të intervistuarve e mbajnë mend ishte masha që përdorej për ngrohjen e ujit. Më vonë ata patën edhe motor të ujit që ua lehtësoi punën jashtëzakonisht shumë, sidomos atyre që nxirrnin ujë me kova nga bunari. Pajisjet e tjera elektrike si të parat që i mbajnë mend janë: Reshov i vogël me një pllakë, radio e më pastaj edhe frigorifer.

E mira e së mirës ishte që energjia elektrike kishte ardhur dhe njerëzit tani po mësoheshin me të mirat që ajo solli në komunitet.

Sometimes gender differences have been made, lamps and lanterns have been used in the men's rooms- called Oda, while in women rooms were used 'gas tins' that have released smoke.

"When women ate, the women used gas canisters, filled in with gas and someone had to hold it by hand", said the 76-year-old from Rahovica.

These forms of early illumination produced very little light, and if one wanted to, for example, knit a pair of socks at night, an activity that required light, they had to get very close to where the light source was or someone had to hold the light source very close in his hand, otherwise it was too dark to see and finish the job successfully.

With the introduction of electricity things became much easier. At that time most of the population was engaged in agriculture. Women and men and sometimes even children worked the land to feed themselves. Some even planted tobacco. The latter was sold expensive and although the work process was quite difficult, it was profitable. Electricity helped them get things done faster, so much so that the whole family was already working at night on the tobacco tightening according to Ms. Taibe, whose family was involved in tobacco cultivation.

Did Kosovars know what electricity is?

Former teacher Nuhi Gjinolli, 87 year old, says that he knew what electricity was from the beginning because he taught it in school in the subject of physics.

"In the 50s and 52s I was at school in Ferizaj, I heard early on electricity, since the fifth grade I knew what electricity is."

Some others say that they have heard about the electricity, but they did not know its function, a function of life change. Ramadan Ajvazi first heard about electricity before the 1950s.

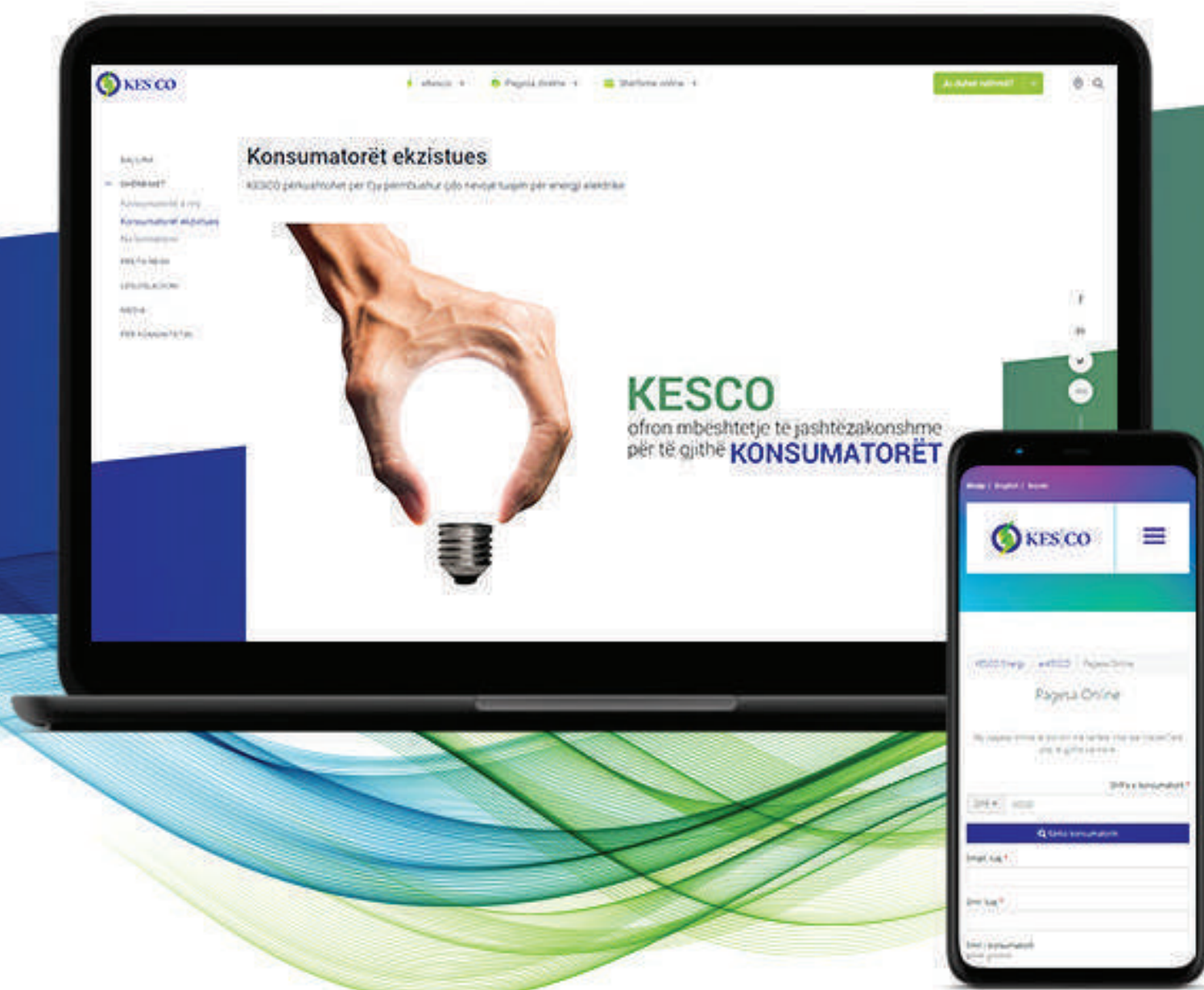
He said that he saw electricity for the first time in Hogosht of Kamenica, in 1958, built in the form of a mill to produce electricity.

While in his house, in the village of Kopërnica of the same municipality, the electricity was introduced in September 1966.

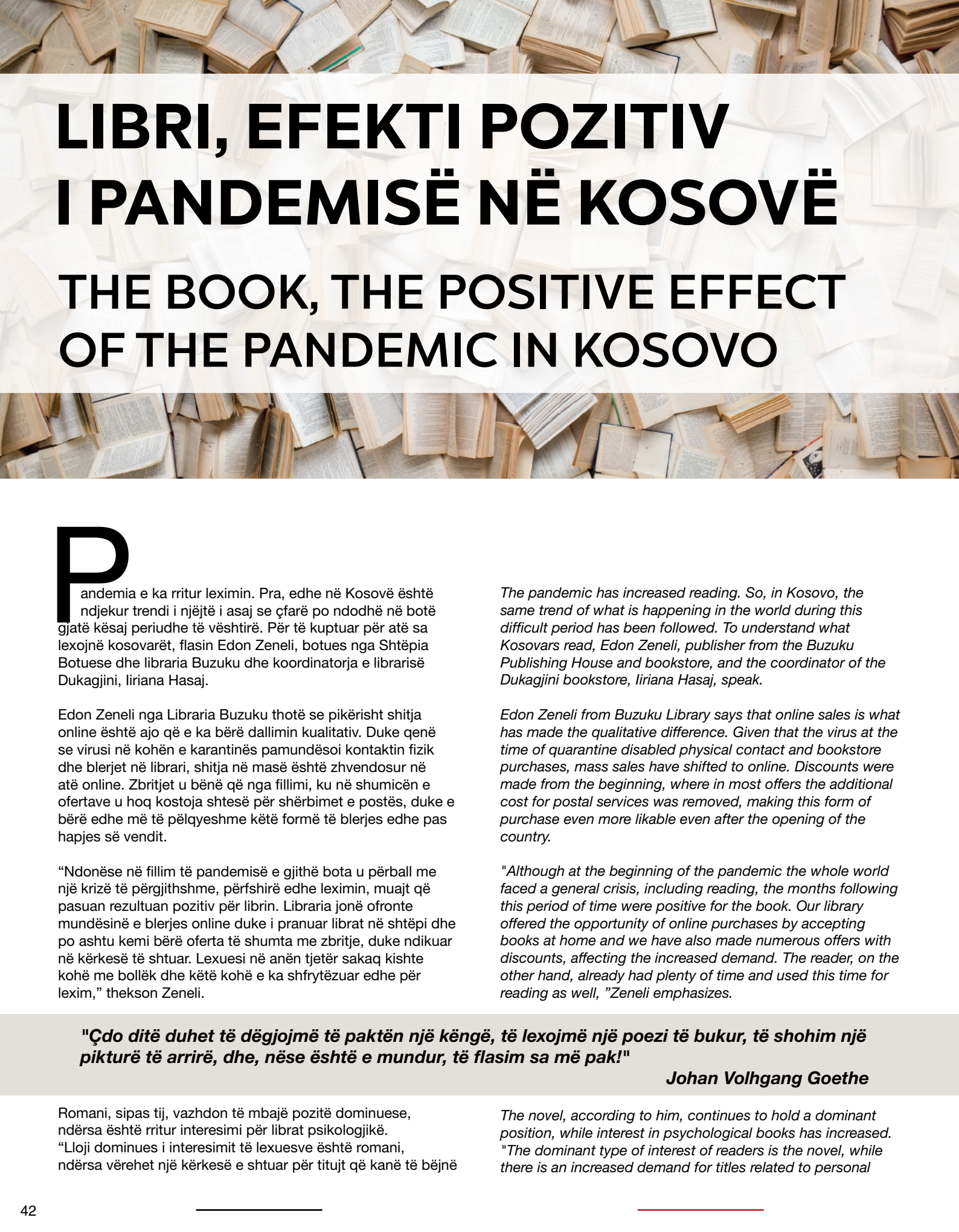
Although it took some time for Kosovo residents to be equipped with electrical appliances, the first thing most respondents remember was 'the fork heater' used to heat water. Later they also had a water motor which made their work extremely easy, especially for those who drew buckets of water from the well. Other electrical appliances as the first to remember are: a small portable single cook top electric stove, radio and then a refrigerator.

The good thing was that electricity had come and people were now getting used to the benefits it brought to the community.

www.kesco-energy.com

KESCO lanson uebfaqen moderne!

LIBRI, EFEKTI POZITIV I PANDEMISË NË KOSOVË

THE BOOK, THE POSITIVE EFFECT OF THE PANDEMIC IN KOSOVO

Pandemia e ka rritur leximin. Pra, edhe në Kosovë është ndjekur trendi i njëjtë i asaj se çfarë po ndodhë në botë gjatë kësaj periudhe të vështirë. Për të kuptuar për atë sa lexojnë kosovarët, flasim Edon Zeneli, botues nga Shtëpia Botuese dhe libraria Buzuku dhe koordinatori i librarisë Dukagjini, Liriana Hasaj.

Edon Zeneli nga Libraria Buzuku thotë se pikërisht shitja online është ajo që e ka bërë dallimin kualitativ. Duke qenë se virusi në kohën e karantinës pamundësoi kontaktin fizik dhe blerjet në librarë, shitja në masë është zhvendosur në atë online. Zbritjet u bënë që nga fillimi, ku në shumicën e ofertave u hoq kostoja shtesë për shërbimet e postës, duke e bërë edhe më të pëlqyeshme këtë formë të blerjes edhe pas hapjes së vendit.

"Ndonëse në fillim të pandemisë e gjithë bota u përball me një krizë të përgjithshme, përfshirë edhe leximin, muajt që pasuan rezultuan pozitiv për librin. Libraria jonë ofronte mundësinë e blerjes online duke i pranuar librat në shtëpi dhe po ashtu kemi bërë oferta të shumta me zbritje, duke ndikuar në kërkesë të shtuar. Lexuesi në anën tjetër sakaq kishte kohë me bollëk dhe këtë kohë e ka shfrytëzuar edhe për lexim," thekson Zeneli.

The pandemic has increased reading. So, in Kosovo, the same trend of what is happening in the world during this difficult period has been followed. To understand what Kosovars read, Edon Zeneli, publisher from the Buzuku Publishing House and bookstore, and the coordinator of the Dukagjini bookstore, Liriana Hasaj, speak.

Edon Zeneli from Buzuku Library says that online sales is what has made the qualitative difference. Given that the virus at the time of quarantine disabled physical contact and bookstore purchases, mass sales have shifted to online. Discounts were made from the beginning, where in most offers the additional cost for postal services was removed, making this form of purchase even more likable even after the opening of the country.

"Although at the beginning of the pandemic the whole world faced a general crisis, including reading, the months following this period of time were positive for the book. Our library offered the opportunity of online purchases by accepting books at home and we have also made numerous offers with discounts, affecting the increased demand. The reader, on the other hand, already had plenty of time and used this time for reading as well," Zeneli emphasizes.

"Çdo ditë duhet të dëgjojmë të paktën një këngë, të lexojmë një poezi të bukur, të shohim një pikturë të arrirë, dhe, nëse është e mundur, të flasim sa më pak!"

Johan Volfgang Goethe

Romani, sipas tij, vazhdon të mbajë pozitë dominuese, ndërsa është rritur interesimi për librat psikologjikë. "Lloji dominues i interesimit të lexuesve është romani, ndërsa vërehet një kërkesë e shtuar për titujt që kanë të bëjnë

The novel, according to him, continues to hold a dominant position, while interest in psychological books has increased. "The dominant type of interest of readers is the novel, while there is an increased demand for titles related to personal

me zhvillimin personal. Është shtuar nevoja e leximit të librave mbi psikologjinë, zhvillimin personal dhe shëndetin mendor. Dhe, titujt që kanë dominuar gjatë karantinës po edhe tash janë ata që evokojnë përvoja pandemike, si "Dashuria në kohërat e kolerës" dhe Murtaja, thotë Zeneli. Fatmirësisht, siç tregon Zeneli, të gjitha moshat janë të pranishme në kërkesa dhe blerje. Kjo në vijë të drejtë me demografinë e vendit tonë: Dominojnë moshat e reja me që ka më shumë të rinj, por nuk mungon asnjë moshë. Librat më të shitur përgjatë muajit shkurt te Buzuku kanë qenë: "Premtomë, baba" nga Joe Biden, "Murtaja" nga Albert Camu, "Dashuri në kohërat e kolerës" nga Gabriel Garcia Marquez, "Sekreti" nga Rhonda Byrne dhe "Alkimisti" nga Paulo Coelho.

Iliriana Hasaj nga libraria Dukagjini thotë se karantinimi ka ndikuar që të shtohet dëshira dhe kërkesa për libra, sidomos nga ata klientë që më herët nuk kanë blerë libra. "Meqenëse sivjet shënojmë një interesim me të madh të lexuesve për librin tek ne, duke krahasuar me vitin paraprak, prapëseprapë nuk mund të themi që është faktor pandemia, këtë vetëm mund ta hamendësojmë, sidomos duke pasur parasysh se te ne, sipas statistikave tona të brendshme, ka tash ca vite që çdo vit e me shumë është duke u shtuar numri dhe interesimi për libra", shprehet Hasaj.

development. The need to read books on psychology, personal development and mental health has increased. And, the titles that have dominated during the quarantine even now are those that evoke pandemic experiences, such as 'Love in times of cholera' and 'the Plague', says Zeneli. Thankfully, as Zeneli points out, all ages are present in demand and buying. This is in line with the demographics of our country: Young ages dominate with more and more young people, but no age is missing.

The best-selling books of February at Buzuku were: "Promise, Dad" by Joe Biden; "The Plague" by Albert Camu; "Love in the Times of Cholera" by Gabriel Garcia Marquez, "The Secret" by Rhonda Byrne and "The Alchemist" by Paulo Coelho.

Iliriana Hasaj from the Dukagjini bookstore says that the quarantine has increased the desire and demand for books, especially from those clients who have not bought books before. "Since this year we mark a greater interest of readers for the book in our country, compared to the previous year, we still can not say that the pandemic is the factor, we can only guess this, especially given that in our country, according to our internal statistics, it has been a few years now that every year more and more the number and interest for books is increasing", says Hasaj.

"Books are silent and permanent friends, they are the most acceptable and wise counsellors and the most patient teachers"

Charles Eliot

“Libri është ëndrra që mund ta mbash në dorë”

Neil Gaiman

Një përqindje pak më e madhe e lexuesve është rreth moshës 25-35 vjeçare, por interesimi, sipas Hasajt, është i shprehur nga të gjitha moshat. Edhe në këtë librari, shihen tendenca të ngjashme të lexuesve, mirëpo kanë parë ndryshime në preferencat e adoleshentëve e fëmijëve.

“Zhanret që kërkohen më së shumti janë librat këshillues/ motivues qoftë për jetën, karrierën a biznesin, pa lënë pas as romanet me tematika të ndryshme. Tek adoleshentët është shtuar shumë interesimi për Manga (stripa apo libra me ilustrime të stilit japonez). Kurse fëmijët preferojnë shumë serinë e librave si: Ditari i Gregut, Qeni njeri e Harry Potter,” shton ajo.

Librat më të shitur të shkurtit në Dukagjini janë nga fusha të ndryshme, duke filluar nga ata historikë deri te romanet dhe librat këshillues.

Në librarinë tonë librat më të shitur janë: “Rebelët, Besimtarët, të Mbijetuarit” nga Noel Malcolm, “Sekreti” nga Rhonda Byrne, “Abetare e Ilustruar e Prishtinës” nga Diellza Gojani, “Babai i Pasur Babai i Varfër” nga Robert Kiyosaki, “Arti i Brishtë i Not Giving a F*ck” nga Mark Manson, “Ti Je Placebo” nga Joe Dispenza, “Dashuritë e Mëdha nuk Veshin Fustan Nusërie” nga Mitsi Valaka, “Ditari i Gregut” nga Jeff Kinney, etj... Hasaj tregon se tash kur kemi një hapje të lehtë, me kujdes të shtuar, pjesa më e bukur gjatë punës së saj janë bisedat që ka me klientët të cilët ndihen të lirë të bisedojnë dhe të shprehin edhe kreativitetin edhe me pianon e librarisë.

A slightly larger percentage of readers is around the age of 25-35, but the interest, according to Hasaj, is expressed by all ages. Even in this bookstore, similar trends of readers are seen, but they have seen changes in the preferences of teenagers and children.

"The most sought after genres are advisory / motivational books whether for life, career or business, without leaving behind novels with different themes. Teenagers have a lot of interest in Manga (Japanese-style comics). "And the kids really like the series of books like Greg's Diary, Harry Potter, Dog Man," she adds.

The best-selling books of February in Dukagjini are from various fields ranging from historical ones to novels and advisory books.

*In our library the best-selling books are: "Rebels, Believers, Survivors" by Noel Malcolm, "Secret" by Rhonda Byrne, "Illustrated Abetare of Prishtina" by Diellza Gojani, "Rich Dad Poor Dad" by Robert Kiyosaki, "The Fragile Art of Not Giving a F * Ck" by Mark Manson, "You Are a Placebo" by Joe Dispenza, "Great Loves Do Not Wear a Wedding Dress" by Mitsi Valaka, "Greg's Diary" by Jeff Kinney, etc .. . Hasaj says that now that we have an easy opening, with added care, the most beautiful part during her work are the conversations she has with clients who feel free to talk and express both creativity with playing the library piano.*

"Të shumtë janë të rinjtë që çdo herë e më shumë kanë filluar të vijnë në librari qoftë për të kaluar kohën e lirë dhe shumë shpesh kemi dhe performanca muzikore shumë spontane aty për aty nga ta", ka thënë ajo.

Për Energy Info Hasaj e ka rekomanduar librin "Një natë në Lisbonë" nga Erich Maria Remarque, të cilën ajo aktualisht po e lexon.

Libri gjithmonë do të jetë i rëndësishëm për njerëzit, sidomos në kohë të vështira e të pasigurta. Kjo u vërtetua edhe gjatë kësaj pandemie, kur është shënuar një rritje e leximit që dëshmohet edhe nga shitja e madhe e librave në mbarë botën. Vetë situata e përgjithshme që i detyroi apo i inkurajoi njerëzit për të qëndruar në shtëpi, i ka shtyrë njerëzit edhe më tepër drejt leximit, kjo edhe ngase libri është ushqim shpirtëror që të ndihmon në të gjitha situatat.

Letërsia është lloj i artit në të cilin lexuesi është bashkëpjesëmarrës i autorit. Ai i lë hapësirë lexuesit, duke e ngacmuar imagjinatën e tij që ta paramendojë atë botë e personazhet. Prandaj, libri ka atë fuqi që t'ia lë lexuesit ta imagjinojë atë që shkrimtari nuk ka mundur ta paraqesë deri në fund.

"There are many young people who more and more have started to come to the library to spend their free time and very often we have spontaneous musical performances on the spot by them," she said.

For Energy Info Hasaj has recommended the book "A Night in Lisbon" by Erich Maria Remarque, which she is currently reading.

The book will always be important to people, especially in difficult and uncertain times. This was also confirmed during this pandemic, when there was an increase in reading which is also evidenced by the large sales of books worldwide. The general situation itself forced or encouraged people to stay home has pushed people even more towards reading, this also because the book is spiritual food that helps in all situations.

Literature is the kind of art in which the reader is the co-author of the author. He leaves room for the reader, stimulating his imagination to imagine that world and characters. Therefore, the book has the power to let the reader imagine what the writer could not present to the end.

"If you have set up a home library, you have given it its soul" Cicero

Një këshillë për ju

Gjatë tërë kohës bëjmë shumë gjëra njëkohësisht dhe kjo e ngarkon shumë mendjen tonë. Ndërsa kur lexojmë, e krijojmë mundësinë që të shkyçemi nga ato që na rrethojnë, andaj leximi është një mënyrë e shkëlqyeshme që të merremi me aftësinë tonë të përqendrimit në ç' mënyrë zhvillojmë dhe pasurojmë mendjen, njohuritë tona të përgjithshme e si përfundim edhe vetveten.

One advice for you

All the time we do many things at once and this puts a lot of strain on our minds. While reading, we create the opportunity to disconnect from those around us, so reading is a great way to deal with our ability to concentrate on how we develop and enrich the mind, our general knowledge and ultimately ourselves.

ALPINISTËT KOSOVARË QË PO SFIDOJNË PANDEMINË

KOSOVAR ALPINISTS CHALLENGING THE PANDEMIC

Nga bjeshkët, shtigjeve malore apo zbritjeve nga ndërtesat, ata i gjen kudo ku ka lartësi. Bëhet fjalë për Klubin Alpin Prishtina, të cilët gjatë pandemisë kanë ndryshuar kurs. Tashmë i gjen vazhdimisht në mbështetje të grupeve të ndryshme.

From mountains, mountain trails or rope descents from buildings, you can find them wherever there is a peak. It is about the Alpine Club Prishtina, who during the pandemic have changed course. Nowadays you find them constantly in support of various groups.

Gjendja e rënduar në mbarë botën ka bërë që i gjithë aktiviteti botëror të pësojë ndryshime dhe ngadalësime për shkak të pandemisë, që ka krijuar pothuajse një rend të ri botëror. Nga këto kohëra të vështira nuk kanë shpëtuar as sportet e ndryshme që kanë pushuar ose nuk kanë pasur mundësi organizimi të ndonjë evenimenti olimpik apo garë sportive. Kjo ka bërë që shumica e sportistëve të mos arrijnë objektivat dhe qëllimet e tyre në këtë kohë, duke zvogëluar në masë të madhe aktivitetet e tyre. Si të gjithë vendet e botës edhe Kosova ka hasur vështirësitë e saj në përballimin e pandemisë. Klubet dhe shoqatat sportive në Kosovë, nuk kanë shpëtuar nga kjo krizë, që ka ndikuar në realizimin dhe promovimin e aktiviteteve të tyre. Përshtatja me ligjet e reja anti-Covid, dhe adaptimin e aktiviteteve të tyre me ligjet e reja, ka qenë sfidë në vete e cila ka bërë që realizimi të jetë në një shkallë shumë të vogël, krahasuar me vitin paraprak.

Nga kjo gjendje e rënduar botërore nuk ka mundur të shpëtojë as sporti i alpinizmit që konsiderohet si një nga mundësitë më të mira që Kosova u ofron turistëve për shkak të rajoneve malore që posedon. Në këtë kohë pandemie edhe ky sport ka hasur në vështirësi të vazhdueshme për realizimin e objektivave të tyre, për shkak të rregullave të rrepta anti-Covid. Në ballafaqimin e tyre si klube të alpinizmit kanë hasur në disa probleme kyçe të cilat kanë obliguar klubet të ndryshojnë plan programin e tyre, si dhe të adaptojnë kërkesat në bazë të ligjeve të reja nga IKSHP.

The aggravated situation around the world has caused all world activity to undergo changes and slowdowns due to the pandemic, which has created almost a new world order. From these difficult times have not escaped even the various sports that have ceased or have not had the opportunity to organize any Olympic event or sports competition. This has led most athletes to not achieve their goals and objectives at this time, greatly reducing their activities. Like all countries in the world, Kosovo has encountered its difficulties in coping with the pandemic. Sports clubs and associations in Kosovo have not been excluded from this crisis, which has affected the realization and promotion of their activities. Adapting to the new anti-Covid laws, and adapting their activities to the new laws, has been a challenge in itself which has made the implementation to a very small degree, compared to the previous year.

The sport of mountaineering, which is considered one of the best opportunities that Kosovo offers to tourists because of the mountainous regions it possesses, could not escape from this aggravated world situation. In this time of pandemic, even this sport has encountered constant difficulties in achieving their goals, due to strict anti-Covid rules. In their challenges' as mountaineering clubs they have encountered some key problems which have obliged clubs to change their curriculum, as well as to adapt the requirements based on the new laws from the NIPH.

Si rrjedhojë, numri i turistëve ka pësuar rënie nga viti paraprak, për shkak të gjendjes aktuale, si dhe kufizimeve nga ligji anti-Covid. Nazmi Hasanramaj, i cili njëherësh është edhe përfaqësues i Klubit Alpin Prishtina, tregon në detaje se cilat kanë qenë sfidat kryesore me të cilat janë përballur ata në veçanti, mirëpo edhe beteja e alpinizmit kosovar me gjendjen pandemike.

“Aktivitetet e Klubit Alpin Prishtina gjatë vitit në fjalë kanë qenë më shumë improvizime dhe përshtatje me rregullat e IKSHP-së, por megjithatë kemi vazhduar me organizime sipas mundësisë dhe rrethanave. Me rëndësi ka qenë përpjekja për ruajtjen e vazhdimësisë së aktiviteteve dhe mbarëvajtjes së projekteve që kanë qenë duke u implementuar, por që gjatë pandemisë u ndryshoi platforma dhe modeli i implementimit”, thotë ai.

Ai tregon se numri i aktiviteteve që i kanë zhvilluar ka përbërë rreth 30% të aktiviteteve të përgjithshme, që përbëjnë programin tonë në vitet e rregullta. Këto aktivitete qenë të kufizuara edhe në pjesëmarrje, gjë që e ka zhvilluar një qasje të re ndaj programit të përgjithshëm.

Si rrjedhojë, z. Hasanramaj, njoftoi se mospjesëmarrja e mjaftueshme në aktivitetet e tyre si klub, ka bërë që aktiviteti kryesor ka qenë improvizimi dhe ruajtja e traditës dhe konceptit që ata si klub operojnë. Gjithashtu, kjo le të kuptohet se klubi si dhe sporti i alpinizmit në përgjithësi është përballur edhe me kriza financiare që kanë shtyrë klubet dhe shoqatat t'u drejtohen institucioneve më të larta udhëheqëse, në kërkim të ndihmës financiare që të përballohet sa më lehtë kjo krizë mbarë botërore.

Edhe Qeveria e Republikës së Kosovës ka ndërmarrë hapa konkretë në dhënien e ndihmave financiare, gjë që ka qenë e pamjaftueshme për tejkalimin sa më të lehtë të krizës, por gjithsesi shumë e mirëpritur nga klubet dhe shoqatat. Një nga pikat kyçe të klubit, sipas z. Hasanramaj, ka qenë dhe është edukimi i të rinjve në natyrë, gjë që konsiderohet si shumë e rëndësishme, pasi që rinia nuk është në dijeni për kapacitetet që ka Kosova për turizëm, si dhe ndihmon ata që të fitojnë njohuri konkrete se si duket Kosova dhe çfarë relievi posedon. Nga përshtatja e tyre me ligjet e IKSHP-së, dhe me masat e reja anti-Covid, klubi ka zhvilluar një sërë aktivitete

As a result, the number of tourists has decreased from the previous year, due to the current situation, as well as restrictions by anti-Covid law. Nazmi Hasanramaj, who is also the representative of the Alpine Club Prishtina, shows in detail what were the main challenges they faced in particular, and also the battle of Kosovo Alpinism with the pandemic situation.

“The activities of the Alpine Club Prishtina during the year concerned have been more improvisations and adaptations to the rules of the NIPH, but nevertheless we have continued with organizations according to the possibility and circumstances. It was important to try to maintain the continuity of activities and the progress of projects that have been under implementation, but that during the pandemic the platform and model of implementation changed,” he said.

He points out that the number of activities they have developed has accounted for about 30% of the total activities, which make up our program in regular years. These activities were also limited to participation, which has developed a new approach to the overall program.

Consequently, Mr. Hasanramaj, announced that the insufficient participation in their activities as a club, has made the main activity to improvise and preserve the tradition and concept that they operate as a club. Also, it should be understood that the club as well as the sport of mountaineering in general has faced financial crises that have pushed clubs and associations to turn to higher management institutions, seeking financial assistance to cope with this worldwide crisis as easily as possible.

The Government of the Republic of Kosovo has also taken concrete steps in providing financial assistance, which has been insufficient to overcome the crisis as easily as possible, but still very welcome by clubs and associations. One of the key points of the club, according to Mr. Hasanramaj, has been and is the education of young people in nature, which is considered very important, as young people are not aware of the capacities that Kosovo has for tourism, and helps them gain concrete knowledge of what Kosovo looks like and what landscape it possesses. From their compliance with the laws of the NIPH, and with the new anti-Covid measures, the Club has developed a series of activities compatible with the law.

të përshtatshme me ligjin. Gjatë vitit ata kanë qenë në gjendje të zhvillojnë aktivitete në sektorin e beshkatarisë, ku vlen të theksohen aktivitetet e hikingut me personat e verbër. Ndërsa në kuadër të sektorit të Edukimit të Fëmijëve në Natyrë, ka pasur aktivitete në kampe edukative në natyrë çiklizmi malor, gjithashtu ka pasur aktivitete, mirëpo të kufizuara gjatë kësaj kohe. Ndërkohë, një rëndësi të veçantë sipas z. Hasanramaj, ka pasur ofrimi i trajnimeve alpine, gjë që klubi i ka dhënë një fokus të shtuar.

During the year they have been able to carry out activities in the mountaineering sector, where it is worth noting hiking activities with blind people. While within the Children's Outdoor Education sector, there have been activities in outdoor education camps Mountain biking has also had activities, but limited during this time. Meanwhile, a special importance according to Mr. Hasanramaj has been given to the provision of alpine training, which the Club has given an added focus.

“Aktivitetet e Klubit Alpin Prishtina gjatë vitit në fjalë kanë qenë më shumë improvizime dhe përshtatje me rregullat e IKSH, por megjithatë kemi vazhduar me organizime sipas mundësisë dhe rrethanave”

“The activities of the Alpine Club Prishtina during the year concerned have been more improvisations and adaptations to the rules of the NIPH, but nevertheless we have continued with organizations according to the possibility and circumstances”, Nazmi Hasanramaj KAP(Alpine Club Prishtina).

FAKTE ENERGJETIKE PËR FËMIJË

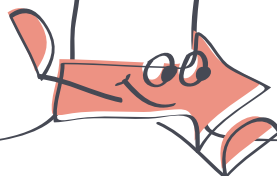
ENERGY FACTS FOR KIDS

Për fëmijët tan

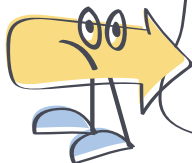

Parimet themelore të energjisë elektrike u zbuluan gjatë viteve 1820-1830 nga shkencëtari britanik Michael Faraday, i cili njihet si 'Babai i energjisë elektrike'.

The basic principles of electricity were discovered during the years 1820-1830 by the British scientist Michael Faraday, known as the 'Father of Electricity.'

Energjia elektrike vjen në shtëpinë tonë përmes linjave nëntokësore ose ajrore.

Electricity comes to our house through underground or overhead lines.

Energjia mund të prodhohet në forma të ndryshme, përmes qymyrit, erës, ujit, si dhe përmes diellit.

Energy can be produced in various forms, through coal, wind, water, as well as through the sun.

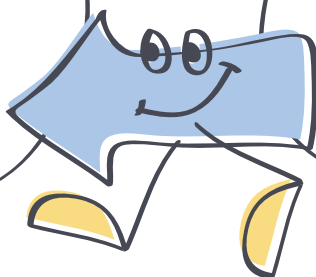
Nëse një zog qëndron në një tel elektrik, atëherë ai është i sigurt që nuk do të elektrizohet, mirëpo nëse zogu prek edhe një tel tjetër, atëherë zogu do të jetë në rrezik jete.

If a bird stands on an electric wire, then it is sure that it will not be electrified, but if the bird touches another wire, then the bird will be in danger of life.

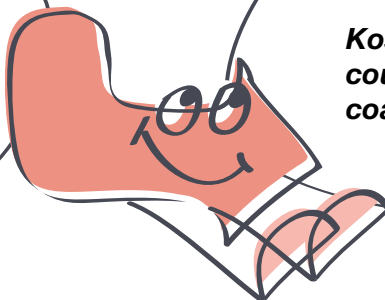
Qymyri është burimi më i madh në botë përmes të cilit prodhohet energjia elektrike.

Coal is the largest source in the world through which electricity is produced.

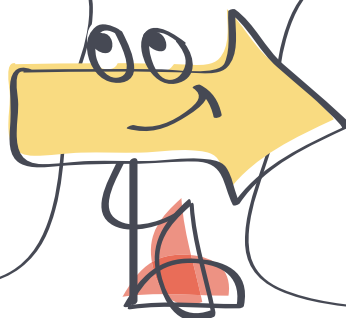
Kosova bën pjesë në top 5 vendet e para në botë për rezervat e qymyrit.

Kosovo is one of the top 5 countries in the world for coal reserves.

Elektriciteti udhëton me një shpejtësi prej 300,000 km për sekondë.

Electricity travels at a speed of 300,000 km per second.

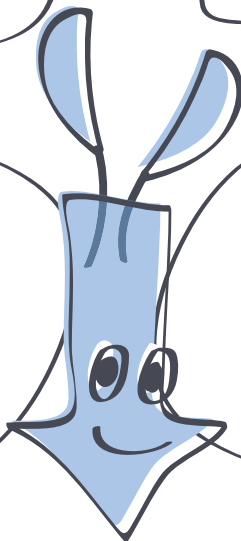
Elektriciteti është i pranishëm edhe në trupin tonë dhe është një nga faktorët kryesor që bën zemrën e njeriut të rrahë.

Electricity is also present in our body and is one of the main factors that makes the human heart beat.

Një rrufe nga qielli përmban rreth 3 milionë volt, që do të ishte e mjaftueshme për të furnizuar rreth 200,000 shtëpi me energji elektrike.

A lightning contains around 3 million volts, which would be enough to supply about 200,000 homes with electricity.

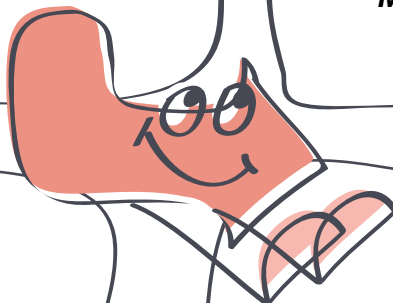
Makina e parë elektrike e suksesshme u ndërtua më 1891 nga shpikësi amerikan William Morrison.

The first successful electric car was built in 1891 by the American inventor William Morrison.

Rruga e parë në botë e ndriçuar me llamba elektrike ishte Mosley Street, në Angli në vitin 1879.

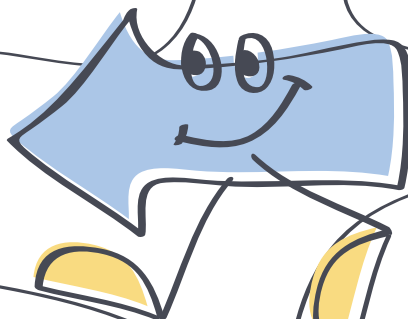
The first street in the world lit by electric lamps was Mosley Street, in England in 1879.

Termocentrali i parë filloi punën në vitin 1882. Ai ishte në pronësi të Thomas Edison.

The first power plant started operating in 1882. It was owned by Thomas Edison.

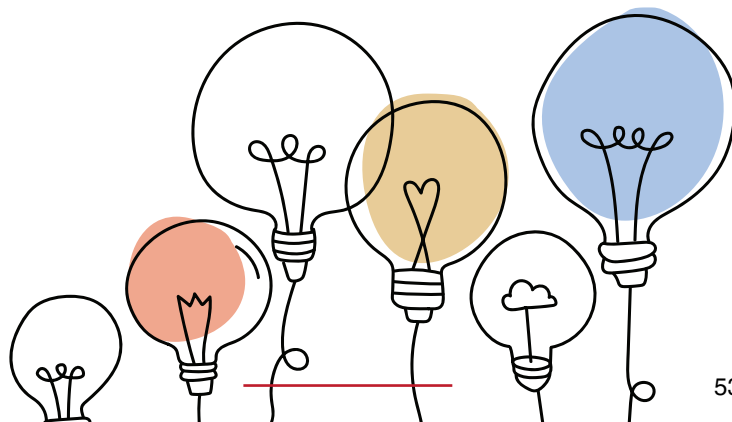
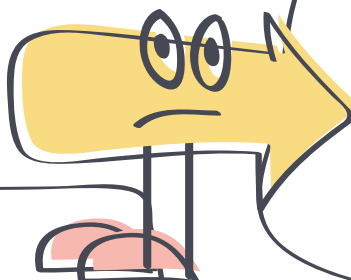
Energjia elektrike është shumë e rrezikshme. Asnjëherë mos iu afroni linjave të rrymës dhe mos i futni gishtat në priza elektrike.

Electricity is very dangerous. Never approach power lines or insert your fingers into electrical outlets.

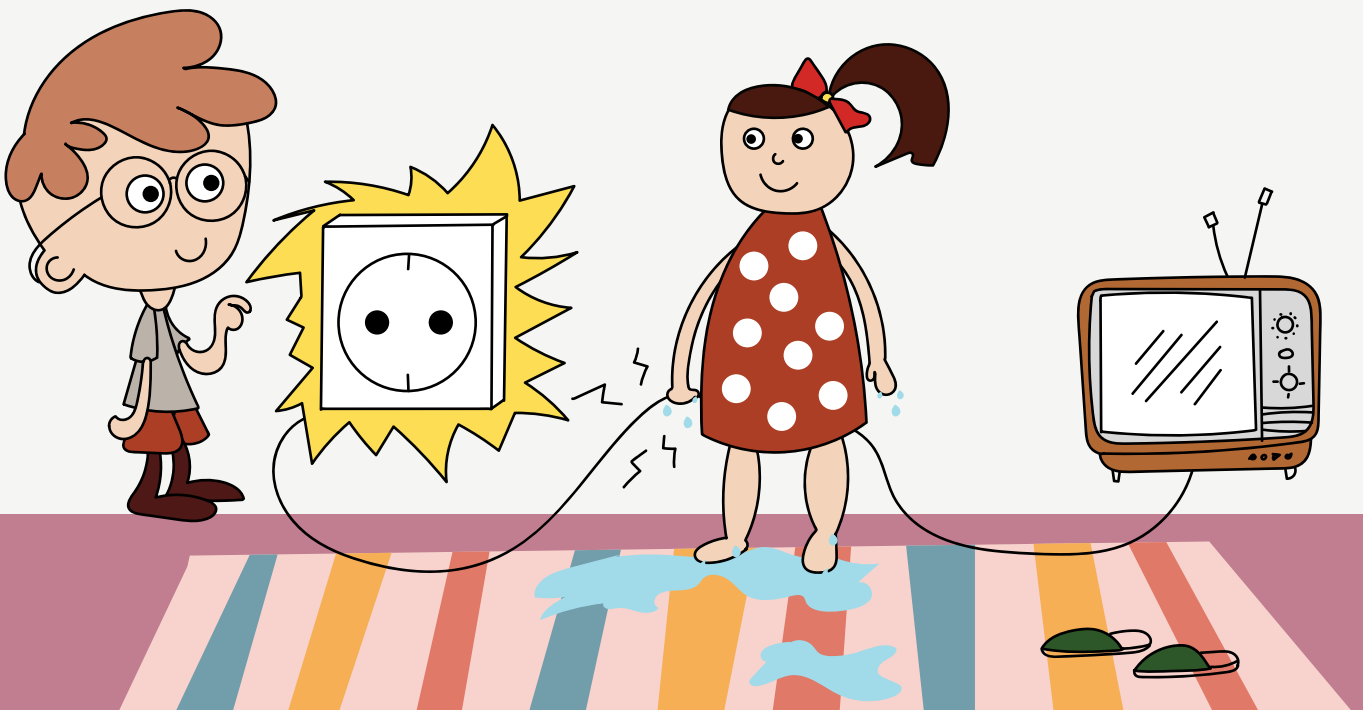
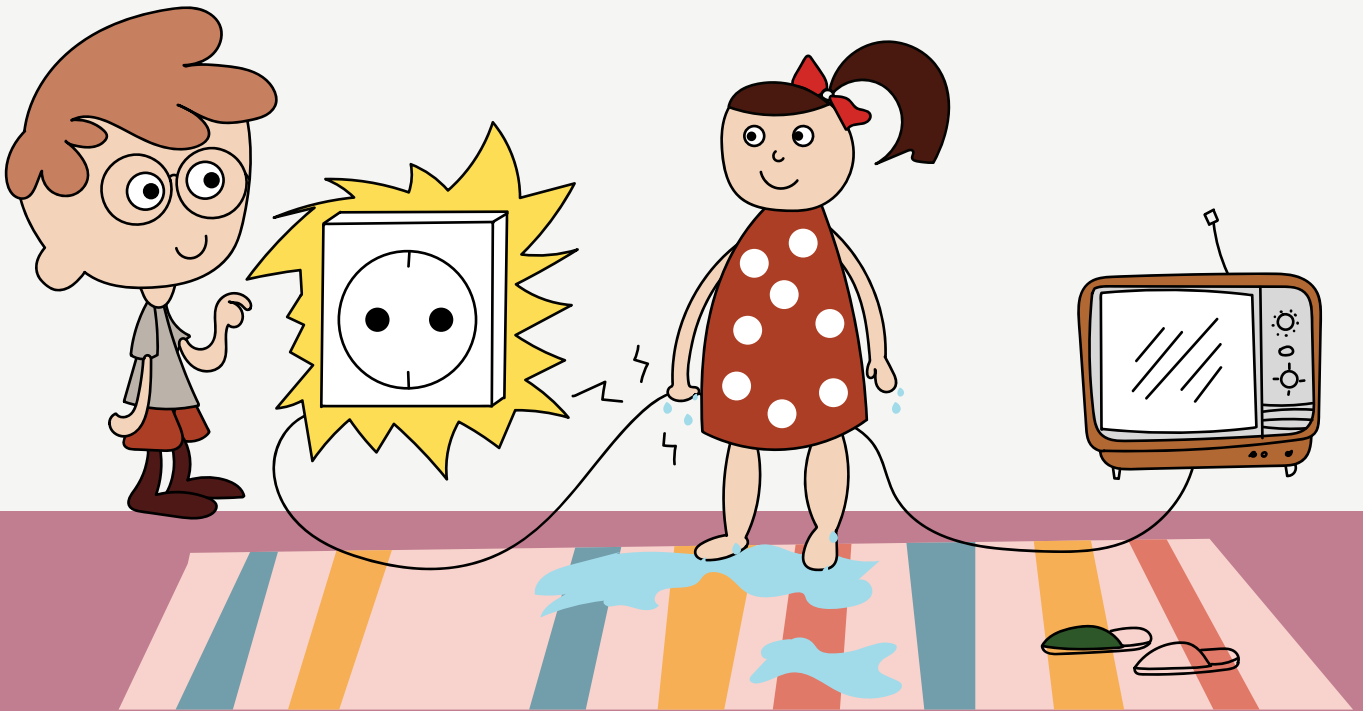
Benjamin Franklin përmes studimeve të tij rreth energjisë elektrike zbuloi mbrojtësen nga rrufetë, të cilën duhet ta ketë të instaluar çdo ndërtesë apo shtëpi banimi.

Benjamin Franklin through his studies about electricity discovered lightning protection, which should be installed in every building or house.

Për fëmijët tan

GJENI 10 DALLIMET NDËRMJET DY FOTOVE FIND 10 DIFFERENCES BETWEEN TWO PICTURES

Qendra e Thirrjeve: 0800 791 00
info@kesco-energy.com
www.keds-energy.com
www.kesco-energy.com